

ΤΙ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΤΥΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΣΒΣ

ΕΝ ΑΡΘΡΟΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ

Ἐφέτος, ἐκ τοῦ ἡμερησίου τύπου, «ἡ Ἀλλαγὴ» ἠσχολήθη μὲ τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα εἰς σειρὰν ἀρθρῶν. Θεωροῦμεν ὀρθὸν νὰ ἀναδημοσιεύσωμεν τὰ ὅσα ἡ «Ἀλλαγὴ» γράφει περὶ τῆς ΑΣΒΣ εἰς τὸ φύλλον τῆς 18ης Νοεμβρίου 1952. Ἴδου τὸ σχετικὸν ἀρθρον, δημοσιευθὲν ὑπὸ γενικὸν δι' ὅλα τὰ ἰδρύματα τίτλον: «*Προνόμιον τῶν δλίγων ἢ ἀνωτάτη παιδεία μας. Γιατὶ δὲν μποροῦν νὰ σπουδάσουν τὰ παιδιά τοῦ Λαοῦ*».

Ἐν Ἀνωτέρα Βιομηχανικῇ Σχολῇ εἶναι τὸ θέμα τοῦ σημερινοῦ μας σημειώματος. Ἡ Σχολὴ αὕτη ἰδρύθη μόλις πρὸ 14 ἐτῶν, τὸ 1938. Στὰ λίγα, ὅμως, αὐτὰ χρόνια τῆς ὑπάρξεώς της κατῳρθωσε νὰ δώσῃ ἰκανώτατα ὀργανωτικά στελέχη στὴν ἑλληνικὴ βιομηχανία καὶ ὑπόσχεται νὰ ἀνταποκριθῇ στὸ ἀκέραιο σὲ μιὰ μελλοντικὴ βιομηχανικὴ ἐξέλιξιν τῆς χώρας μας.

Χρειάζεται λοιπὸν κι ἐδῶ προσοχή, γιὰ νὰ μποροῦν οἱ ἐγγραφόμενοι νὰ σπουδάζουν μὲ κάποια σχετικὴ ἄνεση. Τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ ζητήματα τῶν σπουδαστῶν τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ποῦ πρέπει νὰ λυθῇ χωρὶς νέες ἀναβολές, εἶναι ἡ ἀναγνώρισις τῆς Σχολῆς ὡς ἀνωτάτης. Πολλοὶ παράγοντες ἀντιδρῶν στὴν ἀναγνώριση αὕτη καὶ κυρίως, ὡς λέγεται, οἱ ἄλλες «συγγενεῖς» σχολές (Ἐμπορικὴ—Πολυτεχνεῖο) καὶ ἀκόμη οἱ ἴδιοι καθηγηταὶ της ποῦ διδάσκουν συγχρόνως καὶ στὶς σχολές αὐτές καὶ οἱ ὅποιοι θὰ χάσουν ἔτσι τὶς θέσεις τους διότι θὰ διορισθοῦν νέοι.

Ἡ ἀναγνώρισις, ὅμως, εἶναι οὐσιαστικὸ ζήτημα γιὰ τοὺς σπουδαστάς. Θέλουν νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς ἰσοτιμίου συμμετοχῆς εἰς ὅλους τοὺς διαγωνισμοὺς κρατικῶν θέσεων.

Ὁ πρῶν ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας κ. Ζίγδης εἶχε ἔτοιμο τὸ νομοσχέδιον τῆς ἀναγνώρισεως, τὸ ὅποιον ὅμως δὲν πρόλαβε νὰ καταθέσῃ ἐξ αἰτίας τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Ἄς ἐλπίσουμε ὅτι ἡ νέα Βουλὴ θὰ τὸ ψηφίσῃ μεταξὺ τῶν πρώτων.

Ἄλλο ζήτημα, ποῦ ἐπίσης πρέπει νὰ λυθῇ, εἶναι ἡ ἀκρίβεια τῶν διδάκτρων—1 200 000 δραχμῆς—καὶ ἡ παντελής ἔλλειψις συσσιτίου. Σὲ ὅλες τὶς σχολές ὑπάρχει κάποιο—ἔστω ἄθλιο—πιάτο φαγητοῦ γιὰ τοὺς ἀπόρους. Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει οὔτε αὐτό. Λειτουργοῦσε κάποτε (τὸ 1947—1948) καὶ ἕκτοτε διεκόπη. Γιατί; Μήπως θεωροῦνται ὅλοι οἱ σπουδασταὶ τῆς Βιομηχανικῆς εὐποροὶ; Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σκέπτονται σοβαρὰ αὐτοὶ ποῦ λένε: «ὄσοι ἔχουν ἄς σπουδάσουν»! Ἐφέτος πρέπει νὰ δημιουργηθῇ συσσίτιο. Τὸ κράτος δὲν μπορεῖ νὰ κἀνῃ ἐξαιρέση γιὰ καμιὰ ἀπὸ τὶς σχολές στὸ ζήτημα αὐτό.

Ἐπίσης πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ ἔλλειψις Λέσχης καὶ Βιβλιοθήκης. Δὲν ὑπάρχει

γενεὰ μονάχα, στὴν ἀλλεπάλληλη σειρὰ γενεῶν. Πυκνώνει τὴν παρουσία της, κρυσταλλώνει τὴν μορφή της σὲ μιὰ στερεά, αἰώνια, συμβολικὴ στὴν σημασία καὶ μοναδικὴ σὲ κάλλος Μορφῆ, τὴν μορφή τοῦ ἀκατάβλητου Ἐφθβου τῆς Ἑλλάδος.

Γι' αὐτὸν ἀξίζει καθεὶς νὰ θυμηθῇ τὰ λόγια τοῦ λάτρη ἐκείνου τῆς κλασικῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἔγραφε :

«Ἡ ψυχὴ θὰ χάνονταν μέσ' στὴν Ἀγωνία
 ἂν καμιὰ φορὰ οἱ καλοὶ Θεοὶ
 δὲν ἔστελναν παρόμοιους Ἐφθβους
 γιὰ νὰ γεμίζουν τὴν ζωὴ τῶν Ἀνθρώπων
 ἀποδιώχοντάς μακριὰ τὸ Μαρσαμό!»

Ἀπ' τὸ 1940 καὶ πέρα ἡ Ἑλλάδα γίνεται, λοιπὸν, τὸ ὄραμα τῶν Λαῶν. Οἱ μακρινές ὁρμές τους συγκλίνουνε στὸν ἴδιο, τὸν μεγάλο σκοπὸ. Καὶ ἡ τόλμη βγαίνει ἀπ' τὴν μακρινὴ της λήθη γιὰ νὰ δώσῃ, πρώτη, τὴ μάχη τῆς Ἐλευθερίας. Ἔτσι ἡ Πατρίδα γίνεται, ἀκόμη μιὰ φορὰ, ὁ φωτεινὸς καθρέφτης, ποῦ ἀπάνω του ρίχνουν τὴν γαλήνια ὄψη τους οἱ πνευματικὲς ἀξίες τῆς ζωῆς. Καί, χάνει πάλι τὰ σύνορά της στὸν μεγάλο κτύπο τῆς Γῆς, γίνεται μῦθος καὶ ὁδηγὸς ὄλων ὅσοι πονοῦν καὶ πασχίζουν

ούτε τὸ ἓνα οὔτε τὸ ἄλλο. Γιὰ τὴν δημιουργία Βιβλιοθήκης, οἱ σπουδασταὶ εἶχαν πάρει πέρυσι μιὰ πρωτοβουλία καὶ ὀργάνωσαν μιὰ γιορτὴ, ποὺ τὰ ἔσοδα τῆς ἐχρησιμοποιήθησαν γιὰ τὴν ἀγορὰ μερικῶν βιβλίων. Τὸ πρῶγμα ὅμως ἔμεινε ὡς ἐκεῖ, διότι κανεὶς ἀρμόδιος δὲν ἐνδιεφέρθη νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν εὐγενικὴ πρωτοβουλία. Χρειαζέται, λοιπόν, νὰ λυθῇ καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ μὲ τὴν δημιουργία μιᾶς πλήρους Βιβλιοθήκης. Οἱ κύριοι βιομήχανοι ποὺ πρέπει περισσότερο ἀπὸ ὅλους νὰ τοὺς ἐνδιαφέρῃ ἡ ἀνάπτυξις τῆς Σχολῆς, ἄς ἀνοίξουν τὰ πουργιὰ τους. Καλῶς κατηρησιμὰ τεχνικοεπιστημονικὰ στελέχη, αὐτοὺς κυρίως θὰ ὀφελήσουν, διότι θὰ γλιτώσουν ἀπὸ τοὺς ἡγεμονικοὺς μισθοὺς ποὺ πληρώνουν σήμερα σὲ ξένους «εἰδικούς». Πρέπει, ἀκόμη, νὰ συγγραφοῦν εἰδικὰ γιὰ τὴ Σχολὴ βιβλία. Σήμερα οἱ σπουδασταὶ διαβάζουν ξένα ἢ ἀντίστοιχα ἄλλων Σχολῶν. Ἔτσι, ὅμως, δὲν μποροῦν νὰ εἶναι μελετημένοι ὅσο χρειάζεται καὶ σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα διδασκαλίας τῆς Σχολῆς.

Μά, ὅπως εἶπαμε, δὲν ὑπάρχει καὶ λέσχη. Εἶναι, φαίνεται, ἀρχὴ τῆς ἀνωτάτης παιδείας μας νὰ παραμελῇ αὐτὸν τὸν σοβαρότατο τομέα τῆς ψυχαγωγίας τῶν σπουδαστῶν. Σὲ καμιά ἀπὸ τὶς πολιτισμένους χώρες τοῦ κόσμου δὲν ὑπάρχει ἀνώτατο πνευματικὸ ἴδρυμα ποὺ νὰ μὴ διαθέτῃ μιὰ λέσχη, ἓνα γήπεδο, ἓνα μικρὸ θίασο γιὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν σπουδαστῶν. Γιατί νὰ εἴμαστε τόσο πίσω εμεῖς; Ἄς ἐλλίσουμε πὼς καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ λυθῇ, ἂν μάλιστα γίνῃ πραγματικότης ἡ μελέτῃ τοῦ πρώην ὑπουργοῦ Ἐμπορίου, κ. Σ. Παπαπολίτη, περὶ μεταφορᾶς τῆς Σχολῆς εἰς Πειραιᾶ. Ἐκεῖ, μέσα σ' ἓνα συγχρονισμένο, ἄνετο κτίριο, ἀσφαλῶς θὰ δημιουργηθοῦν καὶ οἱ ἀπαραίτητοι χώροι ψυχαγωγίας. Ἐπὶ πλέον, ἡ μεταφορὰ τῆς Σχολῆς σ' αὐτὴν τὴν κυρίως βιομηχανικὴ πόλιν τῆς Ἑλλάδος θὰ βοηθήσῃ καὶ γενικώτερα στὴν ἀνάπτυξί της.

Καὶ τελειώνοντας μὲ τὰ ζητήματα τῆς Ἀνωτέρας Βιομηχανικῆς Σχολῆς, πρέπει νὰ ἀναφέρουμε καὶ τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι ἕξ ἴσου σοβαρὸ μὲ τὰ ἄλλα: Τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα Ὑποτροφιῶν, ποὺ σκοπὸν ἔχει τὴν χορήγησι ὑποτροφιῶν στοὺς μαθητὰς καὶ σπουδαστὰς τῆς ἀνωτέρας καὶ ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως, δὲν χορηγεῖ ὑποτροφίαις στοὺς σπουδαστὰς τῆς Ἀνωτέρας Βιομηχανικῆς Σχολῆς. Γιατί; Δὲν ὑπάρχουν ἐδῶ ἄξιοι αὐτῆς τῆς τιμῆς; Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν. Εἶναι λοιπὸν ἀρκετὰ περίεργη αὐτὴ ἡ ἐξαιρέσις καὶ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ.

Αὐτὰ εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα τῶν σπουδαστῶν τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς. Ἄς μελετήσουν τὴ λύσιν τους οἱ ἀρμόδιοι. *Ἡ ὑπαρξις Βιομηχανικῆς Σχολῆς στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἓνα μεγάλο ἀπόκτημα καὶ μᾶς τιμᾶ.* Ἀπόδειξις: τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ εἰδείξαν γι' αὐτὴν οἱ Γιουγκοσλάβοι ἐπίσημοι ποὺ μᾶς ἐπεσεκέφθησαν τελευταίως. *Οἱ ξένοι τὴν ζηλεύουν καὶ προσπαθοῦν νὰ τὴν μιμηθοῦν.* Ἄς τὴν κάνουμε, λοιπόν, καὶ ἐμεῖς ἀκόμα πιὸ ζηλευτῆ.

Αἱ «Σπουδαί» ἐκφράζουν τὰς εὐχαριστίας τῶν δι' ὅσα τιμητικὰ γράφει ἡ «Ἀλλαγὴ»

νὰ καταστήσουν τὴν Ἑλευθερία πρώτη πολιτιστικὴ ἀξία, ὑπέροχο παράδειγμα, σὲ μιὰν ἐποχὴ νέας εὐρωπαϊκῆς ἀκμῆς.

Ποῦ βρίσκεται ἡ δύναμις ἐκείνη τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γενιάς στὴν Ἀλβανία; Ἀπὸ ποῦ ξεπετιέται ὁ αἰθέριος ἐκείνος ἀλαλαγμὸς καὶ γίνεται Πίστις στὴν Ἑλευθερία καὶ ἀκόμη περισσότερο, Πίστις στὴ Ζωή; Ἀλθιναί, εἶναι πολὺ μικρὰ τὰ σύγχρονα πλαίσια γιὰ νὰ κλείνουν τόσο μεγάλας ἱστορικῆς συνθέσεις.

Πηγὴ καὶ καρδιά ἔχουν πάντοτε αὐτές, ὅταν τὶς δῆς μέσο ἀπὸ τὴν Ἀίωνα Καρδιά, τὴν ἀναλλοίωτη ποιότητα καὶ οὐσία, τὸ μόνιμο βάθος κάθε ἐξαρσῆς καὶ κάθε ἀνόδοιο στὴν κορυφή, αὐτὸ ποὺ λέγεται, καὶ εἶναι, ζωτικὴ δύναμις ἢ αἷμα μιᾶς φυλῆς.

Σ' αὐτὴν τὴν βιολογικὴ καταβολή, τὴν ἀνώτερη ρίζα ποὺ δένει τὶς ἑλληνικῆς γενιές, συναντᾶται τὸ μυστικὸ τῆς τόλμης, ὅ,τι δὲν ἀφίνει τὴν Πίστιν στὴν Ζωὴ μονάχα πίστι, καὶ τὸν Πόθο τῆς Ἑλευθερίας μονάχα πόθο, παρὰ ἐνώνει καὶ τὴν πίστιν καὶ τὸν πόθο καὶ τὴν Ἑλευθερία καὶ τὴ Ζωὴ καὶ τὴν Ἰδέα καὶ τὴν Ἀνάγκη, σ' ἓνα κοινὸ χείμαρρο, στὸν πανάρχαιο, τὸν γνήσιο Ἑλληνικὸ, τὸν καθαρὸν: Ἄ γ ὠ ν α! Μὲ τὴν ἀνάμνηση καὶ τὴν ἱερὴ συμμετοχὴ στὸν ἀγωνιστικὸ ἔθνικο ρυθμὸ τῆς Ἑλλάδος μας, ἄς χαιρετήσουμε, ὅλοι μαζί, τὴν ὑπέροχη μέρα. ΖΗΤΩ Η 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

εις τὸ τέλος τῆς «καμπάνιας» τῆς διὰ τὴν Σχολὴν μας, καὶ παρατηροῦν τὰ κάτωθι ἐπὶ ὀρισμένων σημείων, ἐφ' ὧν δὲν ἐδόθησαν ἀκριβεῖς πληροφορίαι εἰς τὸν συντάκτην τῆς.

1. Ἡ Σχολὴ συνεστήθη τὸ 1938 ὡς «μέση Ἑπαγγελματικὴ Σχολή», ἀλλὰ κατ' οὐσίαν δὲν ἐλειτούργησε, καὶ λόγῳ τῆς κατοχῆς καὶ λόγῳ τῆς κατῆς βάσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀρχικῶς ἐστηρίχθη. Ἡ Σχολή, ὡς ἔχει, ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ 1947, ὅποτε ἀνεγνωρίσθη ὡς ἴδρυμα ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Συνεπὸς τῆς δράσεως τῆς εἶναι πενταετής.

2. Ἡ Σχολὴ ἀνήκει εἰς τὴν ἀνωτέραν (ἢ, ἐὰν θέλετε, ἀνωτάτην) βαθμίδα τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι Σχολαὶ (Ἐμπορικὴ, Πάντειος, Γεωπονικὴ κ.τ.λ.), αἱ δεχόμεναι πτυχιούχους τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Ἄλλο θέμα εἶναι ὁ τίτλος· καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον ἔχει τὸν μετρίοφρονά αὐτὸν τίτλον, ἀντάξιον μιᾶς τεχνικῆς μικρᾶς σχολῆς, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ προέρχεται, καὶ ὁμως δὲν ἀμφισβητεῖται ὅτι εἶναι ἀνωτάτη Σχολή, ἐνῶ ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ Οἰκιακῆς Οἰκονομίας ἔχει τὴν πομπώδη αὐτὴν ὀνομασίαν, ἀλλ' οὐδεὶς θὰ δεχθῆ ποτὲ ὅτι εἶναι ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα. Βεβαίως, πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων, πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ ρυθμισθῆ τὸ ζήτημα τοῦ τίτλου τῆς Σχολῆς, ὅπως ἐγένετο ἄλλοτε διὰ τὴν Γεωπονικὴν Σχολὴν, ἡ ὁποία χάρις εἰς τὴν λαμπρὰν ἐξέλιξιν τῆς δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην διακοσμητικῶν ἐπιθέτων.

Τὸ οὐσιώδες εἶναι ἡ κατοχύρωσις τοῦ πτυχίου, διὰ τοὺς τυχόν ἐπιθυμοῦντας νὰ ὑπερετίθουν εἰς τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας. Βεβαίως, ἡ Σχολὴ παρασκευάζει κατὰ πρῶτον διοικητικὰ στελέχη διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, ἀλλὰ κατὰ δεύτερον λόγον ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπανδρωθῶν αἱ ὑπηρεσίαι μὲ στελέχη ἀρτίως εἰδικῆς καταρτίσεως Δίκαιον, ἐπομένως, εἶναι καὶ συμφέρον εἰς τὸ Κράτος νὰ χρησιμοποιήσῃ τοὺς πτυχιούχους τῆς Σχολῆς, οἱ ὅποιοι ἄλλως τε δὲν ζητοῦν προνομιακὸν ἢ χαριστικὸν διορισμόν, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα συμμετοχῆς εἰς διαγωνισμοὺς διὰ τὴν κατάληψιν δημοσίων θέσεων. Πάντως, δεόν νὰ τονισθῆ ὅτι τὸ πτυχίον ἀναγνωρίζεται πλήρως εἰς πλείστας δημοσίας ὑπηρεσίας (Ἐργασίας, Τράπεζας κ.τ.λ.).

3. Εἶναι καθαρὰ συνοφαντία ὅτι ὑπάρχουν Καθηγηταὶ εἰς τὴν Σχολὴν οἱ ὅποιοι, ἐὰν αὕτη ὀνομασθῆ Ἀνωτάτη, θὰ χάσουν τὴν θέσιν των, διότι ὑπηρετοῦν εἰς ἄλλας Σχολάς. Πρῶτον, οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει εἰς τοὺς Καθηγητὰς νὰ ὑπηρετοῦν εἰς δύο ἢ περισσότερας Ἀνωτάτας Σχολὰς καὶ, δεύτερον, οἱ ἐν λόγῳ καθηγηταὶ δὲν θὰ ἐδέχοντο νὰ διδάσκουν εἰς τὴν Σχολὴν μας ἐὰν δὲν τὴν ἐθεώρουν Ἀνωτάτην Σχολὴν.

4. Κατ' ἐξαιρέσειν, ἡ Σχολὴ δὲν ἠῆξσε καὶ ἐφέτος τὰ διδάκτρα, τὰ ὅποια δὲν εἶναι 1200 000 δραχ., ἀλλὰ μόνον 900 000 δραχμαί. Πρέπει, πάντως, νὰ σημειωθῆ ὅτι τὰ ἔσοδα ἐκ διδασκῶν μειοῦνται τουλάχιστον κατὰ τὸ 1/3 λόγῳ διαφόρων ἀπαλλαγῶν. Ὡστε ἐκαστὸς σπουδαστῆς ἐπιβαρύνεται κατ' οὐσίαν μὲ 600 000 δραχ. περίπου, ἤτοι 50 000 δραχ. μηνιαίως! Τὸ θέμα δὲν εἶναι ἐὰν τὰ διδάκτρα εἶναι ὑψηλά, ἀλλ' ἐὰν ἐν ἴδρυμα ἀσκει πραγματικὴν πολιτικὴν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων νέων. Τὰ διδάκτρα ἔπρεπε νὰ εἶναι μεγάλα διὰ τοὺς πλουσίους σπουδαστὰς καὶ μικρά, ἢ ἀνύπαρκτα, διὰ τοὺς ἀπόρους. Πᾶσα ἄλλη ἐκδοχὴ εἶναι εὐφρῆς δημοκοπία τῶν πλουσίων, εὐκόλως καὶ ἀνοήτως παρασύρουσα, ὡς πολλάκις συμβαίνει, τοὺς πτωχοὺς.

5. Ἡ Σχολὴ λυτεῖται ἰδιαζόντως διότι δὲν ὑπάρχει συστάσιον διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῆς. Τοῦτο εἶναι ἔργον τοῦ ἀρμοδίου Ἐπιμετροῦ. Πάντως ἡ Σχολὴ δὲν ἔχει τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἀφοῦ δὲν εἶναι οὐδὲ τὰς ἀμοιβὰς τῶν διδασκόντων ἐξ ὀλοκληροῦ νὰ καταβάλλῃ.

6. Εἶναι πρωτοφανὴς ἀνακρίβεια ὅτι οἱ καθηγηταὶ δὲν ἔχουν ἐκδόσει τὰς παραδόσεις των. Ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸν πίνακα δημοσιευμάτων τῆς Σχολῆς, αὕτη εἶναι ἡ μόνη ἡτὸς ἐντὸς μιᾶς πενταετίας ἐξέδωκε 33 καθηγητῶν τῆς 46 συγγράμματα καὶ παραδόσεις, ἐκτὸς τῶν 20 περίπου ἐκδόσεων τοῦ «Γραφείου Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν» τῆς ἐκτὸς τῶν 2 τόμων τῆς Ἐπετηρίδος τῆς καὶ τῶν 2 τόμων τοῦ περιοδικοῦ τῆς «Σπουδαί». Ἡ ἐργασία αὕτη τῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία ἔχει κινήσει τὴν ἐκπλήξιν καὶ τὸν φθόνον, γίνεται παρὰ τὰς ζημίας τῶν κ. κ. Καθηγητῶν, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ διδάσκοντες εἰς τὸ 1' ἔτος ἀντιμετωπίζου ἀνωτάτην ἐτησίαν κατανάλωσιν 30—40 ἀντιτύπων.

7. Ζητεῖται ν' ἀποκτήσῃ ἡ Σχολὴ γήπεδον. Ἄλλ' ἔχει ἐπαρκέστατα, καὶ γήπεδον καὶ

μεγάλον κήπον, ἐξ οὗ καταφαίνεται ὅτι ὁ συντάκτης ἔπρεσε θῆμα κακοβούλου πληροφωρίων. Καταβάλλεται δὲ πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν σπουδαστῶν, με ἐκδρομὰς ἔξω τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Γυμναστοῦ τῆς, καὶ με περιπάτους εἰς τὰ ἀξιοθέατα καὶ ἰδίᾳ τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἐκλεκτοῦ ἀρχαιολόγου.

Ἡ Σχολὴ ἀνέμενε ὄχι ἀστήρικτον ψόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀλλὰ δίκαιον ἔπαινον διὰ τὴν συστηματικὴν τῆς μέριμναν ὑπὲρ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ψυχαγωγίας τῶν σπουδαστῶν με τὰ τελείως ἀσήμαντα μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει.

Ἡ Σχολὴ ἔχει εὐρύτατον πρόγραμμα ἐκπαιδευτικῶν καὶ μεγάλας φιλοδοξίας. Πραγματοποιεῖ τὸ πρόγραμμά τῆς με γοργὸν βῆμα, ἀλλὰ καὶ μετὰ μελέτην καὶ σκέψιν. Δι' αὐτὸ καὶ παρακολουθεῖται με τόσην ἐκτίμησιν καὶ ἐνδιαφέρον ἀπὸ τοὺς μὲν, με τόσον φθόνον καὶ κακότητα ἀπὸ τοὺς δέ. Ἡ δρᾶσις τῆς εἶναι γνωστὴ ὄχι μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου μετὰ προσοχῆς μελετᾶται ἡ πρωτοποριακὴ τῆς ὀργάνωσις καὶ κατεύθυνσις. Ἀναντιρῶτως, ἔχει πολλὰ—παραπολλὰ—νὰ ἐπιτελέσῃ. Χρειαῖται πρὸς τοῦτο χρόνον, στοργὴν καὶ οἰκονομικὰ μέσα. Ἐπετέλεσε μέγα ἔργον με τὸ «τίποτε» σχεδόν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ, διότι ἡ κόπωσις θὰ εἶναι ἡ μοιραία κατάληξις. Ἄντι λοιπόν, νὰ ἐρωτᾶται διατὶ δὲν ὑπάρχει συσσίτιον καὶ λέσχη, εἶναι προτιμότερον νὰ ἐρωτᾶται διατὶ δὲν ἐνισχύθη ἡ Σχολή, ὥστε ὄχι μόνον αὐτὰ τὰ δύο νὰ πραγματοποιήσῃ ἀλλὰ πολὺ—παραπολὺ—περισσότερα νὰ ἐπιτελέσῃ. Διότι, ἀναντιρῶτως, χάρις εἰς αὐτοὺς ποὺ τὴν διοικοῦν καὶ χάρις εἰς αὐτοὺς ποὺ διδάσκουν, χάρις εἰς τὸν ξῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν πλείστων διδασκομένων, ἡ Σχολὴ δύναται παραπολλὰ νὰ πραγματοποιήσῃ. Καὶ θὰ τὰ πραγματοποιήσῃ, παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασιν, παρὰ πᾶσαν συκοφαντίαν καὶ κακότητα, παρὰ πᾶσαν ἀδιαφορίαν.

ΜΙΑ ΣΥΝΝΕΤΕΥΞΙΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΑΣΒΣ

Συντάκτης τῆς ἐφημερίδος «Σπουδαστικά Νέα» ἐπεσκέφθη τὸν Διευθυντὴν τῆς ΑΣΒΣ κ. *Στράτον Κ. Παπαϊωάννου* καὶ τοῦ ἀπηύθυνεν σειρὰν ἐρωτημάτων ἐπὶ τῆς λειτουργίας καὶ τῶν σκοπῶν τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Ἀναδημοσιεύομεν ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος τὴν ἐξῶχος διαφωτιστικὴν διὰ τὴν δρᾶσιν καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς Σχολῆς, συνέντευξιν ταύτην.

1. Πῶς ἐδημιουργήθη ἡ Σχολή; Ποῖον εἶναι τὸ πρόγραμμά τῆς, αἱ ἰδιορρυθμίαι τῆς, αἱ προσπάθειαι τῆς, αἱ φιλοδοξίαι τῆς;

Πᾶν ἴδρυμα—καὶ ἐπομένως καὶ πᾶν ἐκπαιδευτικόν ἴδρυμα—πρέπει νὰ πηγάξῃ ἀπὸ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας καὶ πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ κοινωνικὰς ἀνάγκας· ἄλλως εἶναι περιττὸν καί, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, «τὸ περισσὸν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐκπορεύεται».

Ἡ Σχολὴ καὶ ἀποτελεῖ ὄχι μόνον νέον, ἀλλὰ καὶ ἰδιότυπον ἐκπαιδευτικόν ἴδρυμα, προωρισμένον νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐμφανεῖς κοινωνικὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ νέα οἰκονομικὴ συγκρότησις τῆς χώρας, ἡ ὁποία ὀρθῶς ζητεῖ, καὶ διὰ λόγους δημογραφικοὺς καὶ διὰ λόγους πολιτικούς, νὰ στριχθῇ ἐπὶ τῆς βιομηχανίας.

Ὡς γνωστὸν, τὸ Πολυτεχνεῖον καταρτίζει τεχνικούς, ἡ δὲ Α.Σ.Ο.Ε.Ε. φιλοδοξεῖ, μαζὶ με μίαν εὐρείαν νομικὴν μόρφωσιν, νὰ παρασκευάσῃ θεωρητικὰ στελέχη διὰ τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν τῆς χώρας, καὶ ἰδίᾳ ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Ἡ βιομηχανία, ὅμως, εἶναι ἐν σύνθετον τεχνικοοικονομικὸν φαινόμενον με ἰδιάζοντα προβλήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίλυσις διὰ τῶν ἄρμοδίων διοικητικῶν ὀργάνων ἀπαιτεῖ εὐρείαν ἐιδικὴν οἰκονομικὴν—διοικητικὴν—τεχνικὴν κατάρτισιν. Ἡ Βιομηχανικὴ Σχολὴ πιστεύει ὅτι διδὲι τὴν δέουσαν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς πλευρᾶς ἀνακύπτουν εἰς τὴν Βιομηχανίαν. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου πηγάξει ἡ πολυμερῆς μόρφωσις τῶν σπουδαστῶν μας, με μαθήματα εἰς τὰ ὁποῖα ὅτε μὲν ἡ διδασκαλία σκοπὸν ἔχει νὰ καταρτίσῃ (ὅπως εἶναι τὰ οἰκονομικά, ἐμπορικὰ καὶ ἀνθρωπίνου παράγοντος μαθήματα), ὅτε δὲ ἄπλως νὰ ἐνημερώσῃ τὸν σπουδαστὴν (ὅπως εἶναι τὰ νομικὰ καὶ τὰ τεχνικά μαθήματα).

2. Ποία είναι αυτά τα ειδικά μαθήματα της Σχολής σας και ποίαι διαφοραί υπάρχουν με την Α.Σ.Ο.Ε.Ε. ;

Εις την Βιομηχανικήν Σχολήν διδάσκονται όλα τὰ μαθήματα τὰ διδασκόμενα εις τὴν Α.Σ.Ο.Ε.Ε., με τὴν διαφορὰν ὅτι : α) Ἡ διδασκαλία τοῦ Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου εἶναι περιωρισμένη εἰς τὴν δέουσαν ἐνημέρωσιν τῶν σπουδαστῶν. Εἰς τὴν Α.Σ.Ο.Ε.Ε. δίδεται ἰδιάζουσα προσοχὴ εἰς τὰ Νομικά, δεδομένου ὅτι οἱ πτυχιούχοι τῆς ζητοῦν νὰ ἐγγράφωται εἰς τὴν Νομικὴν Σχολήν. β) Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἔχει ἐπαγγελματικὸν κυρίως χαρακτήρα καὶ ἐπιβοηθητικῶς θεωρητικόν. «Τὸ χρήσιμον διδάκτεον», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν λακωνικὴν ἔκφρασιν μεγάλου παιδαγωγοῦ.

Ἐκτὸς τούτων, εἰς τὴν Σχολήν διδάσκονται, ὡς ἴδια μαθήματα: 1) ἡ Βιομηχανικὴ καὶ Ἐνεργειακὴ Πολιτικὴ, 2) ἡ Ἐμπορικὴ Πολιτικὴ, 3) ἡ Ὀργάνωσις τῶν Ἐπιχειρήσεων, 4) ἡ Ὀργάνωσις τῶν Ἐργοστασίων, 5) ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ, 6) τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον, 7) ἡ Στατιστικὴ, 8) ἡ Ψυχοτεχνικὴ καὶ ἡ Φυσιολογία τῆς Ἐργασίας, 9) ἡ Βιομηχανικὴ Ὑγιεινὴ. Ἐπίσης διδάσκονται ἡ Φυσικὴ, ἡ Μηχανογνωσιὰ καὶ ἡ Ἥλεκτροτεχνία, διότι οἱ σπουδασταὶ πρέπει νὰ εἶναι ἐνημερωμένοι εἰς τὰ προβλήματα τῆς τεχνικῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Π. χ. ἡ διδασκαλία τοῦ κόστους προϋποθέτει τεχνικὴν ἐνημέρωσιν· ἄλλως ἢ διδασκαλία κίττειται ἐπὶ τῆς ἄμμου. Μὴ πλανώμεθα εἰς τοῦτο.

Ἡ Σχολὴ ἰδιαιτέρως ἔχει στρέψει τὴν προσοχὴν τῆς πρὸς τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, διότι ἀπὸ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου «ἀνεκαλύφθη ὁ ἀνθρωπος» ὡς συντελεστὴς τῆς παραγωγῆς, παραπλευρῶς πρὸς τὰ ὑλικά κεφάλαια. Δὲν ἀποτελεῖ, βεβαίως, πρωτοτυπίαν τῆς Σχολῆς, δεδομένου ὅτι ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην αἱ Σχολαὶ — γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ — ἔχουν περιλάβει, ὡς κύρια πλέον μαθήματα, τὰ γύρω εἰς τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα προβλήματα. Ἀποτελεῖ, ὅμως, δίκαιαν ὑπερηφάνειαν τῆς Σχολῆς ὅτι πρώτη αὐτὴ — καί, δυστυχῶς, ἀκόμη μόνη — ἐξήτασε καὶ ἐδίδαξεν ὠλοκληρωμένα τὰ προβλήματα : τὰ ὀργανωτικά, τὰ κοινωνικά, τὰ διοικητικά, τὰ ὑγεινολογικά, τὰ ψυχοτεχνικά, τὰ σχετιζόμενα μετὰ τὸν ἀνθρώπον, ὡς συντελεστὴν τῆς μείζονος ἀποδόσεως εἰς τὴν παραγωγὴν. Δὲν δύναται τις σήμερον νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς βιομηχανίας — πολλὸν περισσότερο νὰ τὴν διευθύνῃ — ἐὰν δὲν εἶναι, ὄχι ἀπλῶς ἐνημερωμένος, ἀλλὰ πλήρως κατατοπισμένος εἰς τὰ προβλήματα ταῦτα.

3. Νομίζετε ὅτι ἡ κατάρτισις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν Σχολήν σας εἶναι ἐφάμιλλος πρὸς τὴν ἐπιτυγχανομένην εἰς τὰς ἄλλας Σχολάς ;

Μόνον ἡ Πόλιτεία καὶ ἡ Κοινωνία δύναται νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημά σας. Ἡ Σχολὴ πράττει πᾶν τὸ δυνατόν. Σπάνια καὶ ἀπολύτως δικαιολογημένα εἶναι αἱ ἀπουσίαι καθηγητῶν — 7 οἱ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μαθημάτων. Ὁ ζήλος καὶ ὁ ἐνθουσιασμός των διὰ τὸ ἔργον των, τὸ ἀκαδημαϊκὸν των ἦθος, ἡ μόρφωσις των, ἡ παιδαγωγικὴ των ἰκανότης εἶναι παγκοίως γνωστά. Ὅτι, ὅμως, δεόν πρᾶγματι νὰ ἐξαρθῇ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι οἱ σπουδασταὶ παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα εἰς ποσοστὸν ὄχι σύνηθες εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν. Ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρέωσεως, ἀκόμη καὶ εἰς τὸ Γ' ἔτος — τὸ τελευταῖον — αἱ παρουσίαι φθάνουν τὰ 85—90 οἱ τῶν ἐγγεγραμμένων. Τοῦτο δεόν καὶ ἀποδοθῆ εἰς τὴν καλὴν διδασκαλίαν καί, πρὸ παντός, εἰς τὴν καλὴν ἐκλογὴν τῆς διδακτέας ὕλης. Ἡ Σχολὴ λειτουργεῖ βάσει Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος, τὸ ὁποῖον κατηρτίσθη μετὰ μακρὰν ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν. Τὸ Πρόγραμμα ἐδημοσιεύθη εἰς ἴδιον τεύχος καὶ μόνον ἐπαινετικῶν κριτικῶν ἔτυχε. Δυστυχῶς ἢ κατάκρισις γίνεται μόνον ἰδιαιτέρως καὶ δὲν τολμᾷ νὰ λάβῃ ἐπίσημον ἐμφάνισιν. Πάντως, τὸ Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα ὑφίσταται διαρκῆ ἐπεξεργασίαν καὶ συνεχῶς συγχρονίζεται. Ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ συνεχῶς μεταβάλλεται, καὶ δι' αὐτὸ δὲν νοεῖται «ἀποστεωμένον» οὔτε ὥρολόγιον οὔτε ἀναλυτικὸν πρόγραμμα μαθημάτων. Ἡ Σχολὴ ἔχει τὴν νομικὴν εὐχέριαν νὰ ἀποβάλλῃ τὸ «περιττόν» καὶ νὰ προσθέτῃ ὅ,τι νέον, χρήσιμον καὶ ἀπαραίτητον στοιχεῖον.

4. 'Η Σχολή είναι αξία συγχαρητηρίων διά τὰς διαλέξεις της αἱ ὁποῖα τόση ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν. Θὰ τὰς συνεχίσετε καὶ ἐφέτος;

Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Πράγματι, ἡ Σχολή προσεπάθησε νὰ καταστή ἕν ἐλευθερον πνευματικὸν ἀκτινοβολοῦν κέντρον. Κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν, αἱ διαλέξεις της—περίπου 65—ἐστράφησαν περὶ ποικίλα θέματα καὶ ἰδιαίτερος περὶ τὴν παραγωγὴν καὶ ἐμπορίαν τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων (1949—50), περὶ τὴν ἀνασυγκρότησιν (1950—51) καὶ περὶ τὴν ἐκβιομηχανίσην (1951—52). 'Εδημιουργήθη οὕτω μία παράδοσις. 'Εφέτος θὰ γίνῃ πάλιν σειρά διαλέξεων, τινὲς τῶν ὁποίων θὰ στραφοῦν περὶ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος «Κράτος καὶ Οἰκονομία». Οὕτω, μέσα εἰς περιβάλλον ἐπιστημονικὸν καὶ ἀλληλοσεβασμοῦ, θ' ἀναπτυχθοῦν αἱ ἀντίθετοι ἀπόψεις τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας, τοῦ παρεμβατισμοῦ καὶ τῆς σχεδιασμένης οἰκονομίας.

5. 'Υπάρχουν παράπονα σπουδαστῶν διὰ τὴν καθυστέρησιν ἐκδόσεων τῆς Σχολῆς. Ποία εἶνε ἡ γνώμη σας ἐπ' αὐτοῦ;

Τὸ πρᾶγμα κυριολεκτικῶς μὲ ἐκπλήσσει. 'Η Σχολή ἔχει σειράν ποικίλων δημοσιευμάτων, ἐνῶ μόλις συνεπλήρωσε πενταετὴ βίον ἀφ' ἧς ἀνεγνωρίσθη ὡς ἴδρυμα ἀνήκον εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἐκπαιδεύσεως. Αἱ «'Επιτηρίδες» της καὶ ἡ ἐπὶ δύο ἔτη ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ της «Σπουδαί», δικαιολογοῦν καὶ τὴν ἐκπληξίν μας καὶ τὴν ὑπερηφάνειάν μας διὰ τὸ συντελούμενον ὑπὸ τῆς Σχολῆς ἔργον. Ἐθέλω καὶ ἐγὼ νὰ ἐρωτήσω: γνωρίζετε πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα παραδείγματα;

Αἱ «Σπουδαί» θὰ ἐκδοθοῦν καὶ ἐφέτος εἰς 4 ἔως 6 τεύχη τῶν 100—150 σελίδων. Θὰ προσφέρουν, ὡς συμβολὴν τῆς Σχολῆς, πλήρη εἰκόνα τῶν «Λογιστικῶν Πλάνων» τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Αὐστραλίας, τῆς Ρωσίας, τῆς Γιουγκοσλαβίας κ.λ.π. Φρονῶ δτι ἡ προσφορὰ αὐτὴ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς Λογιστικῆς ἐν 'Ελλάδι εἶναι ἐπαρκής, ὄχι μόνον διὰ μίαν νέαν Σχολήν, ἀλλὰ καὶ διὰ μίαν μακροῦ βίου. Εὐχομαι νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμά μας, διὰ νὰ δημιουργηθῇ πραγματικὴ ἐπιστημονικὴ κίνησις περὶ τὰ λογιστικὰ ζητήματα. Ὡς πρὸς τὰ καθαρῶς διδακτικὰ βιβλία, σὰς παραπέμπω εἰς τὸν κατάλογον ὃ ὁποῖος περιεχεῖ τὰ συγγράμματα καὶ τὰς παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε πόσον δικαίαι εἶναι ἡ κατάπληξις μου διὰ τὰ παράπονα τοῦ μοῦ διεβιβάσατε. Πράγματι, ἐπὶ τριάκοντα ἔξ Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, ὑπάρχουν τρεῖς οἱ ὁποῖοι δέν ἐδημοσίευσαν ἀκόμη τὰς παραδόσεις των ἐκ λόγων ὑλικῆς ἀδυναμίας. Τοῦτο, ὅμως, θὰ ἀντιμετωπισθῇ ἐφέτος κατὰ τὸν καλύτερον διὰ τοὺς σπουδαστὰς τρόπον.

6. Ποία εἶναι ἡ ἐπιβάρυνσις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν Σχολήν σας;

Μαζὶ μὲ τὰ ποικίλα ἐντυπα, βιβλία καὶ πολυγραφήματα, τὰ ὁποῖα δίδομεν εἰς τοὺς σπουδαστάς, ἡ ἐπιβάρυνσις ἀνέρχεται εἰς 1 000 000 δρχ. ἑτησίως. Παραβάλετε αὐτὸ τὸ ποσὸν μὲ τὰ διδάκτρα τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων (150—200 χιλ. μηνιαίως διὰ τὸ Δημοτικόν, καὶ 200—300 χιλ. μηνιαίως διὰ τὸ Γυμνάσιον), ἢ μὲ τὰ διδάκτρα καὶ λοιπὰ ἔξοδα τῶν Ἰδρυμάτων τῆς 'Ανωτάτης 'Εκπαιδεύσεως, διὰ ν' ἀντιληφθῆτε ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς φοιτήσεως εἰς τὴν Σχολήν μας δέν εἶναι μεγάλα. Πρέπει, πάντως, νὰ σημειώσετε ὅτι τὸ τρίτον τῶν σπουδαστῶν ἀπαλλάσσονται τῶν διδάκτρων, διὰ τὴν ἀκρίβειαν ἐπομένως, ἕκαστος σπουδαστῆς ἐπιβαρύνεται, κατὰ μέσον ὄρον, μὲ 600 000 δρχ. ἑτησίως, δηλαδὴ 50 000 μηνιαίως.

7. 'Ἐχετε ὅπ' ὄψιν μετεκπαιδεύσειν τῶν σπουδαστῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν;

'Ἐάν ἡ Σχολή εἶχε πόρους θὰ ἐπραγματοποιεῖ τοιαύτας ὑποτροφίας. 'Ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον. Οἱ Καθηγηταὶ παραχωροῦν μέρος τῆς ἀποζημιώσεώς των—καὶ ἐνίοτε σημαντικόν—διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Σχολή νὰ λειτουργήσῃ. Θὰ ἦτο πολὺ εὐχάριστον νὰ ἀπεστέλλοντο οἱ πτυχιούχοι της εἰς ὠρισμένας Σχολὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, μετὰ τῶν ὁποίων εἰμεθα καὶ εἰς στενωτάτας σχέσεις (π.χ. εἰς τὴν École d' Organisation Scientifique du Travail, εἰς τὸ Centre de préparation dans l' Administration des affaires, εἰς τὴν Ecole d' Organisation Économique et Sociale κ.λπ.) Εὐτυχὰς ὑπάρχουν αἱ ὑποτροφίαι τοῦ Κράτους αἱ ὁποῖαι χορηγοῦνται καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους σπουδαστάς.

8. *Ἐχει κινήσει πολὺ τὴν προσοχὴν τῶν νέων ὁ Ἀπολογισμὸς τῆς Σχολῆς καὶ ἰδίᾳ τὸ τμήμα τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς ἐργασίας τῶν ὑποψηφίων ἐπὶ πτυχίῳ;*

Ἡ Σχολὴ ἐδημοσίευσε σύντομον ἀπολογισμὸν τῆς δράσεώς της καὶ ἀναμένει τὴν καλόπιστον κριτικὴν, ὅπως γνωρίζει ὅτι θὰ «πράξη πᾶν τὸ δυνατόν» ἢ κακόβουλος. Ἄλλ' ἡ Σχολὴ δημοσιεύει ἐπίσης εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους καὶ «Πρόγραμμα ἐργασιῶν», διότι πᾶσα προσπάθεια ἔχει ἀνάγκη προγραμματισμοῦ. Μία Σχολὴ δὲν δύναται νὰ λειτουργῇ μοιραίως καὶ τυχαίως ἀλλὰ βάσει προγράμματος. Ὅρθως τονίζετε τὰς ἐργασίας τῶν ὑποψηφίων ἐπὶ πτυχίῳ· πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀξιόλογοι. Εἶναι εἰς νεωτερισμὸς διὰ τὸν τόπον μας νὰ ὑποχρεοῦνται ὅλοι νὰ συντάσσουσιν μελέτας, διὰ νὰ ἀσκηθοῦν εἰς τὸ ἐπιστημονικῶς σκέπτεσθαι καὶ εἰς τὸ συστηματικῶς ἐκθέτειν ἐλευθέρως τὰς ἀπόψεις των.

9. *Πιστεύετε εἰς τὴν ἀξίαν τῶν εισαγωγικῶν ἐξετάσεων;*

Καὶ ναὶ καὶ ὄχι. Ναί, διότι ἡ κατάστασις πολλῶν ὑποψηφίων εἶναι φοβερὰ. Ὅχι, διότι ἔπρεπε νὰ εἶναι πλήρης ἀπόδειξις μορφώσεως τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Γυμνασίου. Ἄλλὰ, παρὰ τὰς προσπάθειας τῶν ἀγαπητῶν συναδέλφων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἡ οὐσιαστικὴ ἀξία τοῦ ἀπολυτηρίου εἶναι πολὺ μειωμένη. Δι' αὐτὸ, εἰς τὸν τόπον μας, ἡ εισαγωγικὴ ἐξέτασις κατέστη ἀναγκαία, ἐνῶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἀκατανόητος. Πάντως ἡ ἀξία της εἶναι σχετικὴ. Ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία σπουδαστοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ ποικίλων παραγόντων. Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῆται. Δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραβληθῇ εἰς Γάλλος bachelier μὲ ἓνα Ἑλληνα πτυχιούχον τοῦ Γυμνασίου. Ἡ Σχολὴ μας, ὅμως, εἶναι ὑπερήφανος ὅτι πρώτη ἐδημοσίευσε «Κανονισμὸν Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων» καὶ Ὀδηγίας, κριθείσας πανηγυρικῶς παρὰ τῶν παιδαγωγικῶν κύκλων. Αἱ οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ μας, εὐτυχῶς, ἐφηρμόσθησαν καὶ εἰς ἄλλας ἀνωτάτας Σχολάς.

Τὸ πρόβλημα τῶν εισαγωγικῶν ἐξετάσεων συνδέεται μὲ τὸ ἐκπαιδευτικὸν μας πρόβλημα, γενικώτερα. Μὴ ἀπατώμεθα εἰς τοῦτο. Εἶναι τὸ αἰώνιον γλωσσικὸν μας πρόβλημα. Ὅπως ἐπίσης συνδέεται μὲ τὸ πρόβλημα τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, τῶν σκοπῶν καὶ κατευθύνσεων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Παρὰ τοὺς λαμπροὺς Καθηγητὰς τῶν Γυμνασίων, ἐξαετῆς διδασκαλίᾳ τῆς καθαρευούσης καὶ τῆς ἀρχαίας ἀπέτυχε καταγῶδως, μὲ ἀποτέλεσμα ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν γυμνασίων δὲν γνωρίζουν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οὔτε τὴν σύνταξιν οὔτε τὴν ὀρθογραφίαν μιᾶς ἀπλῆς ἐκθέσεως ἰδεῶν. Πράγματι, ζῶμεν εἰς μίαν μεταβατικὴν γλωσσικὴν περίοδον, ὅπου δὲν ἐπεβλήθη ὀκλήμῃ ἡ ἐξελισσομένη ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς ἐν Ἀθῆναις γλώσσης δημοτικῆς. Ἐκ παραλλήλου ὑπάρχει ἡ ἄγνοια τοῦ συγχρόνου τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, τὰ κακὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύναντο ν' ἀποφευχθοῦν μόνον μὲ μίαν βαθεῖαν κατανόησιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ οὐσία ὅμως αὐτῆ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος διαφεύγει ἀπὸ τοὺς ἀποφοίτους τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ὅταν ἔρχονται πρὸς τὴν Ἀνωτέραν.

Πάντως τὸ κύριον θέμα δὲν εἶναι ποία ἡ κατάστασις τῶν εἰσερχομένων εἰς τὰς σχολὰς τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐξερχομένων. Τοῦτο βεβαίως θὰ δειχθῇ κατὰ τὴν σταδιοδρομίαν των, κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς πρὸς κατάληψιν δημοσίων θέσεων. Οἱ πτυχιούχοι μας—καὶ εἶναι τοῦτο πρὸς τιμὴν των—ἀγωνίζονται ἵνα αἱ θέσεις καταλαμβάνωνται μόνον διὰ διαγωνισμῶν.

10. *Τί νομίζετε διὰ τοὺς σπουδάζοντας εἰς τὸ ἐξωτερικόν;*

Τὸ πρόβλημα εἶναι σύνθετον καὶ πρέπει σοβαρῶς ν' ἀπασχολῆται καὶ τοὺς παιδαγωγοὺς καὶ τὴν Πολιτείαν καὶ τὴν Κοινωνίαν.

Ὅταν ὑπάρχῃ «περιωρισμένος ἀριθμὸς» εἰσαγομένων, λόγῳ ἑλλείψεως μέσων διδακτικῶν, εἶναι φυσικὸν οἱ νέοι νὰ πηγαίνουν δι' ἀνωτέρας σπουδὰς εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν. Τὸ πρόβλημα τοῦ «πληθωρισμοῦ ἐπιστημόνων» εἶναι ἕτερον θέμα, διάφορον τοῦ πλήθους τῶν σπουδαζόντων. Ὑπάρχει πληθῶρα λόγῳ ἀδικαιολογήτου εὐκολίας εἰς τὴν ἀπονομὴν πτυχίων, ἀλλ' ἢ Ἐπιστῆμη δὲν δύναται νὰ γίνῃ μονοπῶλιον ὀλίγων, εἴτε πλουσίων, εἴτε εὐνοηθέντων κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις.

Ἄνεξαρτήτως τούτου, ἐξέρχεται τοῦ κύκλου τῆς σοβαρότητος, νὰ ζητοῦμεν νὰ ἀπαγορευθεῖ εἰς τοὺς νέους νὰ σπουδάζουν οἰκονομικὰ εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Λονδίνου ἢ τεχνικὰ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Ζυρίχης ἢ φιλοσοφίαν εἰς τὴν Σορμπόννην ἢ χημείαν εἰς τὴν Γερμανίαν...

Ἐτερον θέμα εἶναι οἱ κίνδυνοι ποὺ διατρέχουν οἱ νέοι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἰδίως εἰς κοσμοπολιτικὰ κέντρα, ὅπως τὸ Παρίσι. Νομίζω ὅτι, παραλλήλως πρὸς τὴν οἰκογένειαν, θὰ ἔπρεπε ἡ πολιτεία νὰ ἐνδιαφερθῇ. Καὶ αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς πολιτείας, ὑπὲρ τῶν νέων ποὺ σπουδάζουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διεπίστωσα ὅτι, σχεδόν, ἐλείπει. Λέγουν ὅτι πολλοὶ σπουδασταὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παραμελοῦν τὰς σπουδὰς τῶν, ὅπως ἄλλωστε καὶ ἐν Ἀθήναις. Ἀλλὰ καὶ πολλοί, παραπολλοί, διαπρέπουν καὶ τιμοῦν τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα. Εἶμαι πολὺ εὐτυχής, ποὺ δύναμαι νὰ βεβαιώσω τοῦτο ἐξ ἀμέσου ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς προβάλω ἀμύπολλα παραδείγματα. Νομίζω ὅτι οἱ σπουδάζοντες ἔξω νέοι, ὅπως καὶ ἐν Ἀθήναις, ἔχουν ἀνάγκην στοργῆς καὶ ἐνδιαφέροντος καὶ ὄχι κακολογίας καὶ δυσφημῆσεως.

11. Ὑπάρχουν παράπονα διὰ τὸν τίτλον τῆς Σχολῆς ὡς ἀδόκιμον. Τί φρονεῖτε ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ;

Ὁ τίτλος τῆς Σχολῆς εἶναι ὁμολογουμένως ἀτυχής καὶ ἔχει δώσει λαβὴν εἰς παρεξηγήσεις καὶ εἰς δημαγωγίας. Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπως καὶ εἰς τὴν χώραν μας, διαίρεται εἰς τρεῖς κύκλους : τὴν κατωτέραν, τὴν μέσην καὶ τὴν ἀνωτέραν (Enseignement primaire, secondaire, supérieur. Volksschule, Mittelschule, Hochschule). Εἰς τὸν τόπον μας εἶναι εὐκόλον νὰ καταταχθῇ μία Σχολή, ἀρκεῖ εἰς τὴν κρίσιν περὶ αὐτῆς νὰ πρυτανεῖ ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ γνῶσις τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων. Ἄνεξαρτήτως τίτλου, ἡ Σχολή μας ἀνήκει εἰς τὴν ἀνωτέραν ἢ ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἐκπαίδευσσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει πρωτίστως τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἔπειτα αἱ λεγόμενα ἄλλοι «μεγάλα Σχολαῖα». Δεδομένου ὅτι ἐδῶ—καλῶς ἢ κακῶς ἀδιάφορον—αἱ Σχολαὶ αὐτὰ λέγονται «ἀνωτάται» (ἄλλοι, λέγονται Ecoles Supérieures — Instituts Supérieurs ὁ ὅρος «Ἀνωτάτη Σχολή» εἶναι ἄλλοι ἀνυπαρκτοί, πρέπει καὶ ἡ Βιομηχανικὴ Σχολή νὰ ὀνομάζεται «ἀνωτάτη», ἔστω καὶ ἐάν ἡ ἀξία τοῦ τίτλου τούτου ἔχει μειωθῇ μὲ τὴν κακὴν χρησιμοποίησίν του, ἀκόμη καὶ προκειμένου περὶ Σχολῶν ὀδηγῶν αὐτοκινήτων ἢ οἰκοκυρικῶν !!!

Εἰς τὴν Σχολὴν μας εἰσάγονται διπλωματοῦχοι τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσσεως κατόπιν εἰσητηρίων ἐξετάσεων, ὅπως καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολάς. Ἡ φοιτησις εἶναι τριετής, ὅπως καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολάς. Ἡ διδασκαλία εἶναι ἐπισημονική, ὅπως καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολάς.

Ἐπομένως δὲν ὑφίσταται καμία διαφορά. Ἄλλο θέμα εἶναι ἡ ὀδισιαστικὴ ἀποψις. Ἐπ' αὐτοῦ δεχόμεθα πᾶσαν κρίσιν καὶ πᾶσαν σύγκρισιν. Εἴμεθα ἀπολύτως πρόθυμοι εἰς τοῦτο καὶ δι' αὐτὸ οἱ πτυχιόχοι μας ζητοῦν νὰ καταλαμβάνονται αἱ θέσεις **μόνον κατόπιν διαγωνισμοῦ**. «Τὸ ράσο δὲν κάνει τὸν καλόγερο», ὅπως ἄλλωστε λέγει, σοφῶς ἡ λαϊκὴ παροιμία, καὶ ἡ ἄλλη ἢ ὁποία προσθέτει «Ἰδοὺ ἡ Ρόδος, Ἰδοὺ καὶ τὸ πῆδημα». Ἐάν πτυχιόχοι ἄλλων σχολῶν φοβῶνται τὸν διαγωνισμὸν μὲ τοὺς πτυχιούχους μας, τοῦτο δὲν εἶναι ὑπὲρ αὐτῶν καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ πιστεύω. Πάντως μειώσεις α ἰσότητων ἰδικῶν μας πτυχιούχων εἶναι ἠθικῶς καὶ κοινωνικῶς ἀπαράδεκτος. Ἡ Σχολή μας εἶχε ζητήσει τὴν νομοθετικὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος, καὶ εἶναι λυπηρὸν ὅτι αἱ προηγουμέναι Κυβερνήσεις δὲν ἐτακτοποίησαν τὸ ζήτημα αὐτό. Δὲν εἶναι δεκτὸν ἡ τύχη μίας Σχολῆς καὶ ἡ ἀξιολόγησις τῆς νὰ ἐξαρτᾶται, ὄχι ἀπὸ τὴν φύσιν τῆς, τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ ἀποτελέσματά τῆς, ἀλλὰ ἀπὸ ἓνα ἀτυχῆ καὶ πράγματι ἀδόκιμον τίτλον, τὸν ὁποῖον ἐχρησιμοποίησαν οἱ Ἰδρυταὶ τῆς καὶ εὐρομεν κατόπιν ἡμεῖς.

12. Γνωρίζετε πόσον βάλλεται ἡ Σχολή Σας. Πῶς τὸ ἐξηγεῖτε αὐτό ;

Ἡ δράσις δημιουργεῖ τὴν ἀντίδρασιν. Ὑπάρχουν ἐκπαιδευτικοὶ οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι πρέπει νὰ κατέχουν τὸ μονοπώλιον τῆς ἐκπαίδευσσεως. Ὁ «σχολικὸς ὠβιβισμὸς» τῶν ἀποκλείει πᾶσαν ἄλλην ἐκπαιδευτικὴν προσπάθειαν. Δώσατε οἰανδήποτε

ἐξήγησιν εἰς τὸ ἀλγεινὸν αὐτὸ καὶ ἀντικοινωνικὸν φαινόμενον. Ὁ φόβος καὶ ὁ φόβος ἀποτελοῦν βεβαίως μίαν ἐξήγησιν, διότι ἐπὶ τέλους δὲν ἀπετολμήθη μία ἐπίκρισις τῆς συντελουμένης εἰς τὴν Σχολὴν ἐργασίας. Ἀναμένομεν ἀनुπομόνως πᾶσαν καλόπιστον κριτικὴν καὶ ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς Σχολῆς καὶ ἐπὶ τῆς λειτουργίας της καὶ ἐπὶ τῆς δράσεώς της. Ὅταν ἐξημοσιεύσαμεν (1948) τὸ ὁρολόγιον καὶ τὸ ἀναλυτικὸν μας πρόγραμμα, ἐγράψαμεν εἰς τὸν πρόλογόν του: «Ἡ Σχολὴ εὐελπιστεῖ ὅτι θὰ ἀναγνωρισθῆ ὅτι κατεβλήθη πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια διὰ τὴν καλυτέραν σύνταξιν τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος. Θὰ ὑπάρχουν, βεβαίως, ἑλλείψεις καὶ ἀτέλειαι. Τοῦτο δὲν ἀμφισβητεῖται, δι' ὃ καὶ πᾶσα ὑπόδειξις καὶ κριτικὴ εἶναι ἀπολύτως εὐπρόσδεκτος». Τὸ «Πρόγραμμα» ἀπεστάλη εἰς τοὺς οικονομικοὺς καὶ ἐκπαιδευτικοὺς παράγοντας. Μόνον συγχαρητήρια θερμὰ ἔλαβεν ἡ Σχολὴ, δὲν γνωρίζομεν δὲ οὐδεμίαν δημοσίαν κατάκρισιν. Εἶναι φυσικὸν δὲ μὴ παρακολουθοῦμεν ὅ,τι λέγεται εἰς τὸ «οὖς». Δὲν ἐνδιαιρούμεθα διὰ τὸ «κοσμοπολιό», διότι τοῦτο εἶναι ἔργον τῶν κακῆς πίστεως ἀνθρώπων.

Ὁ V. Hugo ἔλεγεν ὅτι «ὅταν ἀνοίξης ἐν σχολεῖον, κλείνεις μίαν φυλακὴν». Ὅρθως, ἀλλ' ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι πιστεύουν τὸ ἀντίθετον, δηλαδὴ ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ ἀνοίξης μίαν φυλακὴν παρά ἕνα σχολεῖον. Κάθε ἀντίληψις εἶναι σεβαστὴ! Ἡμεῖς ἐφροντίσαμεν νὰ ἀνοίξωμεν μίαν Σχολὴν καὶ ἀπεδείξαμεν ὅτι ἀπὸ σχολεῖον ἐπτά μαθητῶν τὸ κατεστήσαμεν σχολεῖον ἐξακοσίων σπουδαστῶν, ἐργαζομένων μὲ ζῆλον καὶ φανατισμὸν. Ἡμεῖς προετιμήσαμεν νὰ ἰδρῶσωμεν ἐν ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον, εἰς τὸ ὅποιον νὰ ἀναζητητῆ ἐλευθέρως ἡ ἀλήθεια καὶ νὰ προσφέρεται πραγματικὴ ἐπιστημονικὴ μόρφωσις. Τί νὰ πράξωμεν, ἐάν ὑπάρχουν ἄνθρωποι χολωμένοι, διότι ἐν νέον πνευματικὸν ἴδρυμα ἐργάζεται, μορφώνει, ἀποδίδει, ἐκδίδει βιβλία καὶ περιοδικά, ὀργανώνει διαλέξεις, μελετᾷ διάφορα παιδαγωγικὰ προβλήματα ἰδιάζοντα εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν, ἐξετάζει ζέοντα ζητήματα τοῦ τόπου;

Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον τῶν Παρισίων ἔχει ἰδρῦσει τὴν Ecole des Hautes Etudes Commerciales, καὶ παραπλεύρως της συνέστησε τὴν ἰστίμιον Ecole supérieure de Commerce et d' Industrie, τὸ Centre de préparation pour l' Administration des affaires, τὴν Ecole d' Organisation Economique et Sociale καὶ ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐπιπέυει καὶ ἄλλας παρομοίας ἀνωτάτας σχολάς. Ἀλλ' ἔλησμονήσαμεν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, εἶναι ἀκατανόητον τὸ ἐκπαιδευτικὸν μονοπώλιον καὶ ἀντιθέτως, μέσα εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰς Ἀνωτάτας Σχολάς (τὰς Grandes Ecoles, ὅπως λέγονται ἐκεῖ) ἰδρῶνται συνεχῶς εἰδικὰ ἀνώτερα ἰνστιτούτα, προσηρτημένα ἰσχυρὰ συμπληρωματικῆς μορφώσεως, διότι ἐκεῖ τὸ κράτος, ἡ κοινωνία, οἱ ἐκπαιδευτικοί, οἱ διάφοροι ὀργανισμοί, δὲν φοβοῦνται τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ἀμιλλαν, ἀλλ' ἐνίσχουσι τὴν ἔρευναν καὶ χειροκροτοῦν πᾶσαν ἐκπαιδευτικὴν προσπάθειαν.

13. *Εἶναι ἀληθὲς ὅτι συζητεῖται ἡ μεταφορὰ τῆς Σχολῆς εἰς Πειραιᾶ;*

Δυστυχῶς ὅλα τὰ ἀνώτατα ἰδρύματα—πλὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης—εὐρίσκονται συγκεντρωμένα εἰς Ἀθήνας. Ἡ Κέρκυρα ἐστερηθῆ τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας. Οὕτως ἀναπτύσσεται ὁ ὑδροκεφαλισμὸς. Δι' αὐτὸ ἡ Σχολὴ μας περιέλαβε διάταξιν εἰς Νόμον ἀφορῶντα αὐτήν (Ν. τῆς 31-10-1949, ἄρθρον 5) διὰ τῆς ὁποίας συνιστᾶται παρομοία Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν εἰς Θεσσαλονικὴν. Πρωτοφανὲς ἴσως, ἀλλὰ καὶ ἀληθές, διότι ἡ Σχολὴ δὲν φοβεῖται, ἀλλ' ἐπιζητεῖ τὴν εὐγενῆ ἀμιλλαν. Δι' αὐτὸ, ἐπίσης, ἀπεδέχθη πρότασιν νὰ μεταφερθῆ εἰς Πειραιᾶ, παρά τὴν ἐπιβάρυνσιν εἰς ἔξοδα, κόπους καὶ χρόνον τῶν καθηγητῶν. Ὁ Πειραιεὺς εἶναι ἡ πρῶτη βιομηχανικὴ πόλις τῆς Ἑλλάδος καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς Πειραιᾶ ἐν ἀνώτατον βιομηχανικὸν καὶ ναυτιλιακὸν ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα. Φυσικὰ ἐθέσαμεν ὅρους διὰ τὴν καλὴν ἐγκατάστασιν τῆς Σχολῆς καὶ διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν σκοπῶν της. Εἶναι πράγματι λυπηρὸν ὅτι δὲν κατέστη δυνατόν ἢ λαμπρὰ αὐτὴ σκέψις νὰ πραγματοποιηθῆ. Αὐτὸ ἀποδεικνύει, ἄλλην μίαν φοράν, ὅτι «τὸ καλὸν δυσκόλως γίνεται, ἐνῶ τὸ κακὸν εὐκόλως». Πάντως, ἢ ἀπὸ μέρους τῶν κ.κ. καθηγητῶν ἀποδοχῆ τῆς μεταφορᾶς τῆς ἔδρας τῆς Σχολῆς εἰς Πειραιᾶ ἀποδεικνύει τὴν ἀνωτέραν ἀντίληψιν τῶν διοικούντων καὶ διδασκόντων, οἱ ὅποιοι ἔχουν βαθυτάτην συναίσθησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων.

14. Διερωτώνται πολλοί, πώς Σεις, με τὸ ἰδιόζων ἐπιστημονικὸν κύρος σας, δὲν ἐπετύχατε τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τακτοποιήσεως τῆς Σχολῆς ὅτε εἰσθε Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου.

Καὶ ἐγὼ μαζί σας ἀπορῶ. Ἄλλ' ἐν πρώτοις, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, τοῦ ὁποῦ ἦμιν Γεν. Γραμματεὺς, δὲν ἦτο τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον. Πρέπει μάλιστα νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐστάθη ἀδύνατον νὰ πείσουν τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς κ. κ. Ἀθανασιάδην καὶ Ζιγδην, τὸσον ὁ κ. Πλαστήρας, ὅσον καὶ ὁ κ. Βενιζέλος, οἱ ὅποιοι ἐνδιεφέρθησαν διὰ τὴν Σχολήν. Ἀμφότεροι οἱ Ὑπουργοὶ ἦσαν θύματα κακῶν εἰσηγήσεων. Οὕτως, ὁ κ. Ἀθανασιάδης ἐμáινετο, διότι ἐνόμιζεν, ἐσφαλμένως, ὅτι ἐζητήσαμεν νὰ ἀποκτήσωμεν «Πρυτανεῖαν», «Σύγκλητον» καὶ «διάσσημα», στηριζόμενος εἰς παλαιὸν ἀνόητον διάβημα δύο —τριῶν ἀποφοίτων, οἱ ὅποιοι ἐπεθύμουν θῆθεν νὰ ἐξυψώσωσιν τὴν Σχολήν, πράγματι ὅμως νὰ τὴν ἐκθέσωσιν. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ὁ κ. Ἀθανασιάδης ἤρνεϊτο καὶ πᾶσαν ἐπαφὴν μετὰ τὴν Σχολήν, κατὰπληκτος δ' ἐπιληροφορήθη, ὅταν ἔπαυσε νὰ εἶναι Ὑπουργός, ὅτι ἡ Σχολή, ὅχι μόνον δὲν ἐζήτησεν ἀξιώματα ἀρμόζοντα μόνον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἀλλὰ καὶ εἶχεν ἐγγράφως καὶ ἐπίσημως διαμαρτυρηθῆ διὰ τὰς τοιαύτας ἐνεργεῖας εὐαριθμίων ἀποφοίτων τῆς. Ὁ κ. Ζιγδης εἶχεν ὑπ' ὄψει του νὰ καταθέσῃ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Πάντως, ἐγὼ παρεκλήθην ν' ἀναλάβω τὴν Γεν. Γραμματεῖαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ὡς εἰδικὸς καὶ ὅχι ὡς πολιτικὸν πρόσωπον. Ἡ εὐθύνη διὰ τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ νόμου ἀνήκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς, οἱ ὅποιοι κακῶς δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀποδεχθοῦν τὰς ὀρθὰς ἀπόψεις τῆς Σχολῆς.

15. Δὲν ἀντιλαμβάνομεθα, κ. Διευθυντά, τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης δυστροπίας.

Ἐρωτήσατε τοὺς ἀρμοδίους. Καὶ ἐγὼ, μετὰ τὴν σειρὰν μου, ἐρώτῶ : διὰ ποῖον λόγον ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπεδέχθη τὰ πολὺ σοβαρώτερα μέτρα τὰ ὁποῖα ὑπεστήριξα διὰ τὴν σωτηρίαν ἢ τὴν προαγωγὴν τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας; Ποῖαι εἶναι ἄραγε αἱ σκοτειναὶ καὶ κακοποιοὶ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀφήνουν νὰ ἀνασυγκροτηθῇ ὁ δυστυχιαιμένος καὶ πολυαγαπημένος αὐτὸς τόπος; Πάντως, τὰ μέτρα, τὰ παρ' ἐμοῦ ὑποδεικνυόμενα, ἦσαν γνωστὰ εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον, οὐδὲς ὅμως ἔμπορος μετέκρινε διότι δὲν ἐπέτυχεν τὴν ἐφαρμογὴν των. Ἀντιθέτως, ὅλοι ἀναγνωρίζουν τοὺς ἀγῶνας μου καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν βλάβην τῶν ἀτομικῶν μου συμφερόντων, καὶ θλιβονται διότι ἀπέτυχεν, ἐνῶ νομίζω ὅτι οἱ κατακρινόντες με ὑποκριτικῶς διὰ τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς Σχολῆς, χαίρουντα εἰς τὴν πραγματικότητά, διότι δὲν ἐπέτυχεν.

16. Ποῖα εἶναι αὐτὰ τὰ οἰκονομικὰ μέτρα;

Δὲν ἐπεθύμουν νὰ μιλῆσω, παρ' ὅτι εἶχον κλείσει συμφωνίαν μετὰ τὰ κυριώτερα Ἐπιμελητήρια, διὰ μίαν σειρὰν ὀμιλιῶν μετὰ τὸν γενικὸν τίτλον: «Ἡ Γενική μου Γραμματεῖα», ἀλλὰ σκανδαλίζομαι νὰ σᾶς τὰ ἐκθέσω, ἐν συντομίᾳ βεβαίως, διότι ἄλλα εἶναι αἱ σχέσεις αἱ ὁποῖαι με συνδέουν μετὰ τὴν νεότητά. Εἶμαι πνευματικὸς πατήρ τῆς καὶ ἔχω ἐπίγνωσιν τῶν πρὸς αὐτὴν ὑποχρεώσεών μου.

Σᾶς ἀπαριθμῶ συντόμως καὶ προχείρως τινὰ ἐκ τῶν προταθέντων μέτρων :

1) Ρύθμισις τοῦ νομισματικοῦ συστήματος. Νομισματοποιήσις τοῦ χρυσοῦ εἰς ἑλληνικὰς λίρας, ἵνα μὴ γίνῃ ὅτι ἀργότερον συνέβη: κυκλοφορία Ἰταλικῆς παραγωγῆς χρυσοῦν λιρῶν.

2) Ἀναγνώρισις τῆς ρήτρας χρυσοῦ, δεδομένου ὅτι πλεῖστα συναλλαγαί, παρὰ τὸν νόμον, συνάπτονται εἰς χρυσὸν, δηλαδὴ εἰς λίρας.

3) Αὐστηρόταται ποινὰ διὰ τοὺς ἐκδίδοντας ἐπιταγὰς ἄνευ καλύμματος.

4) Λήψις μέτρων διὰ τὴν μείωσιν τοῦ τόκου, διὰ διαρρυθμίσεως τῶν δαπανῶν τῶν τραπεζικῶν ἰδρυμάτων.

5) Προσέλκυσις ξένων κεφαλαίων καὶ ἰδίᾳ ἄδεια εἰσαγωγῆς ἀγαθῶν δι' ἰδίῳ συναλλάγματος.

6) Πληρωμὴ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν ἔναντι φορτωτικῶν ἐγγράφων. ἀκόμη καὶ ἐπὶ πιστώσει.

7) Ρύθμισις τῶν εισαγωγῶν βάσει τῆς δυνατότητος τῶν ἐξαγωγῶν τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων.

8) Κατάργησις τῶν περισσοτέρων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἐμπορίου καὶ ἀνάθεσις εἰς τὸ ἐμπόριον, ὀργανούμενον καταλλήλως κοινωφελῶς, τῆς εισαγωγῆς, ἀποθηκεύσεως καὶ διανομῆς τῶν βασικῶν ἀγαθῶν.

9) Ρύθμισις τῶν εισαγωγῶν τῶν ἐπιβατικῶν αὐτοκινήτων διὰ καταργήσεως τῶν προνομίων τῶν ξένων.

10) Κατάργησις τοῦ Νόμου 480 ὡς ἀντεθνικοῦ, ἀντιοικονομικοῦ καὶ ἐπικινδύνου διὰ τὴν πολυτίμον Ἑλληνοαμερικανικὴν φιλίαν.

11) Κατάργησις τοῦ «Γραφείου Οὐάσιγκτον», ὡς ἐστίας μολύνσεως καὶ ὡς ἐκθέτονος τὰ ἔθνηκα συμφέροντα καὶ τὸ ἔθνικὸν γόητρον εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

12) Ἀνάθεσις ὅλων τῶν ἀρμοδιοτήτων ἐκ τῶν περιορισμῶν, εἰς τὰ Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια.

13) Περιορισμὸς τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου εἰς τὸ καθαρῶς ἐπιτελικὸν ἔργον τοῦ συμβούλου, καθοδηγητοῦ, ἐπόπτου καὶ ἐλεγκτοῦ.

14) Τόνωσις τοῦ ἐμπορίου τῶν μεγάλων ἐπαρχιακῶν κέντρων (Βόλου, Πατρῶν, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Κερκύρας, Καλαμῶν, Ἡρακλείου κλπ.).

15) Προώθησις τῶν ἐξαγωγῶν μας εἰς τὰς χώρας τοῦ Παραπετάσματος καὶ ἀποστολὴ πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν παραγόντων διὰ τὴν σύναψιν εὐρυτάτης οἰκονομικῆς συμφωνίας. Ἡ Ἑλλάς εἶναι πολὺ μικρὰ καὶ πολὺ πτωχὴ, καὶ δὲν δύναται νὰ περιφρονῇ ἀγορὰς ἐξ ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων καταναλωτῶν.

16) Ἴδρυσις Ἑλληνικῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων εἰς Μιλάνον, Φραγκφούρτην Νέαυ Ὑόρκην, καὶ διαρκῶν ἐκθέσεων τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων.

17) Προσπάθεια ἀνοίγματος νέων ἀγορῶν (Ἰνδία, Κίνα, Νότιος Ἀμερικὴ).

18) Νέα διοικητικὴ ἀντιγραφειοκρατικὴ ὀργάνωσις τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου.

19) Μετεκπαιδευσις τῶν ὑπαλλήλων μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Τμηματάρχου καὶ πρόσληψις νέων ὑπαλλήλων, εἰδικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένων, διὰ διαγωνισμῶν καὶ οὐσιαστικῆς ἐπιλογῆς.

20) Ὀργάνωσις τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, ὑπὸ μορφήν ἀνεξαρτήτου ὀργανισμοῦ συλλογῆς στοιχείων καὶ μελετῶν.

21) Μετατροπὴ τῆς Βιομ. Σχολῆς Ἀθηνῶν εἰς Ἀνωτάτην Βιομηχανικὴν, Ἐμπορικὴν καὶ Ναυτιλιακὴν Σχολὴν Πειραιῶς.

22) Κατοχύρωσις καὶ ὀργάνωσις τοῦ λογιστικοῦ ἐπαγγέλματος.

23) Ἴδρυσις Σώματος Ἑλλήνων Ὀρκωτῶν Λογιστῶν.

24) Ἴδρυσις εἰς Πειραιᾶ καὶ Θεσσαλονικὴν Ἐμπορευματολογικῶν Μουσείων.

25) Ἴδρυσις Γραφείου συναλλαγῶν μεταξὺ κυρίων καὶ ἐξηρητημένων κλωστικῶν καὶ ὕφαντουργικῶν βιομηχανιῶν.

17. *Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἐξόχως ἐνδιαφέροντα. Ἀλλὰ διατί δὲν ἐγένοντο ;*

Ἐρωτήσατε τοὺς ἀρμοδίους καὶ ὑπευθύνους. Πάντως, διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν φράσιν τοῦ Ἀμλέτου, «κάτι σάπιο ὑπάρχει εἰς τὴν Δανίαν», ἐνῶ ὁ λαὸς μας εἶναι ὁ καλύτερος τοῦ κόσμου.

18. *Μίαν παρατήρησιν ἀκόμη κ. Διευθυντά, μολοντί ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι σὰς ἐκουράσαμεν. Οἱ σπουδασταὶ πολὺ ἐκτιμοῦν τὴν ὁμόνοιαν ἢ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ διδακτικοῦ προσώπιου τῆς Σχολῆς.*

Ἄ! Σὰς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ διὰ τὴν παρατήρησίν σας. Πράγματι, ἡ ὁμόνοια ἢ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλληλεκτίμησις βσιλεῦει εἰς τὴν Σχολὴν. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄλλως. Ἐν ἐκπαιδευτικῶν ἴδρυμα δὲν μπορεῖ, κατὰ βάσιν, νὰ εἶναι ἀντάξιον τοῦ προορισμοῦ του, ἐὰν δὲν ἔῃ καθηγητὰς ἀμοιβαίως ἐκτιμωμένους. Ἄλλως, εἶναι φρενοκομεῖον. Οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς ἀνήκουν εἰς διάφορα κόμματα, ἔχουν διαφόρους ἐπιστημονικὰς πεποιθήσεις, ἀλλ' ἔχουν ἓν κοινὸν ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικόν: τὸ Ἰδανι-

κόν τῆς Σχολῆς. Ἀναλλάσσομεν τὰς γνώμας μας εἰς τὰς συσκέψεις καὶ συνεδριάσεις μας—εἴμεθα ἐν συνόλῳ 36 — καὶ καταλήγομεν εἰς τὴν ὀρθοτέραν ἄποψιν. Δι' αὐτὸ αἱ ἀποφάσεις μας, ἐπὶ μίαν πενταετίαν, εἶναι ὁμόφωνοι. Αὐτὸ εἶναι ἡ μεγαλύτερα μας τιμὴ, καὶ ἀποτελοῦμεν παράδειγμα, ἰδίως διὰ τοὺς νέους. Ἐπάνω ἀπὸ τὰ κόμματα, τὰς προσωπικὰς φιλίας καὶ ἀντιθέσεις καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς διαφορὰς, εἶναι ὁ μορφωτικὸς σκοπὸς, εἶναι ἡ Σχολή.

19. Διαμαρτύρονται πολλοὶ δι' ὑπερβολικὴν αὐστηρότητα τῆς Σχολῆς. Τί συμβαίνει;

Τοὺς παραπέμω εἰς ἐκείνους ποὺ λέγουσιν ὅτι εἴμεθα «υπερβολικὰ ἐπιεικεῖς». Ἡ αὐστηρότης καὶ ἡ ἐπιεικεία εἶναι, πράγματι, ἔννοιαι σχετικαί. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι προσπαθοῦμεν νὰ εἴμεθα λελογισμένως αὐστηροὶ καὶ συγχρόνως ἐμμέτρως ἐπιεικεῖς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκομεν εἶναι νὰ σχηματισθῇ ἐνιαία βαθμολογικὴ ἀντίληψις εἰς τοὺς Καθηγητάς, ὥστε νὰ λείψουν αἱ ὑπερβολαὶ αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς μορφῆς. Δὲν εἶναι πάντως τοῦτο εὐκόλον, διότι ὑπάρχουν καὶ αἱ διάφοροι ἰκανότητες τῶν σπουδαστῶν ἀναλόγως τῶν μαθημάτων. Πάντως, γνωρίζω τὰ παράπονα διὰ τὴν αὐστηρότητα, ἀλλὰ καὶ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ παταχθῇ ἡ λόγῳ τῶν ἀνωμαλιῶν κρατήσεως πολιτικῆς τῆς ἀλογίστου ἐπιεικείας. Ἡ κοινωνία καὶ ἡ πολιτεία ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἴδρυματα, καὶ δικαίως. Δι' αὐτὸ καὶ αἱ Σχολαὶ πρέπει νὰ ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τοὺς σπουδαστάς. Πρέπει νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ὥραϊαν φράσιν τοῦ S. Wright: «ἡ θέσις πρέπει νὰ ζητῆ τὸν ἀνθρώπον καὶ ὄχι ὁ ἀνθρώπος τὴν θέσιν, διότι δυστυχῶς παραπολλοὶ εἶναι οἱ θεσιθῆραι, ὀλίγοι ὅμως ἔχουν τὰ πραγματικὰ προσόντα δι' ἐκάστην θέσιν». Τὸ καθῆκόν μας εἶναι νὰ δημιουργώμεν αὐτὰ τὰ πραγματικὰ προσόντα εἰς τοὺς νέους. Τὸ ἀντίθετον εἶναι κομὴν δημαγωγία καὶ, ὅπως λέγει ὁ λόρδος Brochaïn, «ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ἔχη ὡς σκοπὸν νὰ μορφώῃ νέους, ὥστε νὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀδηγηθοῦν ἀπὸ τὸν χειρίστον, νέους ἰκανοὺς νὰ κυβερνηθοῦν, ἀλλὰ δυσκόλους νὰ ὑποδουλωθοῦν».

20. Ποῖα εἶναι αἱ φιλοδοξίαι τῆς Σχολῆς Σας ;

Ὅρθῶς θέτετε τὸ θέμα. Κάθε ὄργανισμὸς πρέπει νὰ ἔχη φιλοδοξίας, καὶ πολὺ περισσότερον ἔν ἀνάτατον ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα. Ἡ Σχολή, πράγματι, φιλοδοξεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα διοικητικὰ (ὄχι τεχνικὰ) στελέχη, ποὺ νὰ ἐμπνεύσουν, νὰ καθοδηγήσουν καὶ νὰ διευθύνουν τὴν οἰκονομίαν τῆς Χώρας. Τὸ ἔμβλημα τῆς Σχολῆς εἶναι : ἰκανοὶ ἐπαγγελματίαι, καλοὶ Ἕλληνες, χρῆσιμοι ἄνθρωποι. Εἰς τὸ τρίπτυχον αὐτὸ κλείονται ὅλαι αἱ φιλοδοξίαι τῆς Σχολῆς. Θέλομεν νὰ δημιουργήσωμεν νέους ὄχι μόνον με γνώσεις, ἀλλὰ με δημιουργικὴν πρωτοβουλίαν, με ἔρωτα διὰ τὸν τόπον τοῦς, με ἀνθρωπιάν, με ἦθος. Καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν οἱ διοικοῦντες τὴν Σχολὴν καὶ οἱ διδάσκοντες εἰς αὐτὴν θέτουν τὸ τρίπλοῦν ἐρώτημα τοῦ Πυθαγόρα, διὰ νὰ ἔχουν τὴν ἠθικὴν χαρὰν νὰ δύνανται νὰ διδοῦν ἰκανοποιητικὴν ἀπάντησιν : «Τί ἔπραξα, τί ὄφειλα νὰ πράξω, τί δεῖν νὰ πράξω» ;

Διότι οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὴν Σχολὴν πιστεύουν ὅτι δὲν ἄσκοῦν ἐπάγγελμα, ἀλλ' εἶναι ὑπηρεταὶ ἐνὸς ἀνθρωπιστικοῦ Ἰδανικοῦ : νὰ ὑψώσουν τὸ ψυχικὸν καὶ τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τῶν νέων μας χάριν τοῦ Λαοῦ μας, διὰ νὰ ἔχουν τὴν τιμὴν νὰ γίνουσι ὀδηγοὶ τοῦ καὶ ὑπηρεταὶ του.

Η ΑΠΗΧΗΣΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΚΣΕ

Ἡ ἀπήχησις, ἐξ ἄλλου, ἐκ τῆς Ἰδρύσεως τοῦ «Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαίδευσως» ὤηρξεν ἀρίστη. Πλείστασι ἀνεπιφύλακτοι ἐπιδοκιμασίαι ἐκ μέρους ἀρμοδιωτάτων οἰκονομικῶν παραγόντων τῆς χώρας ἐφθασαν μέχρι τῆς Σχολῆς καὶ διάφοροι μεγάλοι ὄργανισμοὶ ἀνέλαβον τὴν δαπάνην μετεκπαιδεύσεως ὑπαλλήλων των εἰς τὴν στατιστικὴν ἐν τῷ ΚΣΕ. Εἰς τὰς ἐπιδοκιμασίας ταύτας δὲν ὑπέτηρξεν ὁ τύπος διάφοροι δὲ ἡμερησίαι ἐφημερίδες, ὅπως ἡ «Ἀθηναϊκὴ», ἡ «Ἀλλαγὴ», ὁ «Προοδευτικὸς Φιλελεύθερος» κ. ἄ. Ἐγραψαν εὐνοϊκώτατα σχόλια διὰ τὴν τοιαύτην πρωτοβουλίαν τῆς ΑΣΒΣ. Ὁ ραδιοσταθμὸς, ἐπίσης, Ἐνόπλων Δυνάμεων Ἀθηνῶν ἀφιέρωσεν σοβαρὸν μέρος τῆς «σπουδαστικῆς ὥρας» του εἰς ἐπαινετικὰς κρίσεις. Παραθέτομεν

κατωτέρω την τόσον αξιόλογον έκπομπήν ταύτην, συνταχθείσαν υπό τόν τίτλον «Νέα Λεωφόρος», υπό της δημοσιογράφου δίδος Λέλας Τάσου.

«Ο διευθυντής της Ἐνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν κ. Στράτος Παπαϊωάννου ἀνήγγειλε ὅτι συνεστήθη «Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως». Ἡ διδασκαλία σ' αὐτό θά γίνεταί τις ἑσπερινές ὥρες, στό παράρτημα τῆς σχολῆς, στήν ὁδόν Ἀκαδημίας 84, καί στό κεντρικό διδασκῆριο, στήν ὁδόν Κύπρου 43.

»Μέ τήν ἰδρυση τοῦ Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καλύπτεται ἕνα μεγάλο κενό στήν Ἑλλάδα. Ἡ ἔλλειψη μιᾶς τέτοιας ἐπιστημονικῆς ἐργασίας καί παραγωγῆς στεροῦσε τή χώρα μας ἀπό σημαντικές ὑπηρεσίες πού μπορεῖ νά προσφέρῃ ἡ στατιστική στήν ἐθνική, δημοσία καί ἰδιωτική οἰκονομία. Γιά τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ ἀναγγελία τῆς ἰδρύσεως τοῦ Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς, κατὰ τὸ πρότυπον ξένων «Στατιστικῶν Ἰνστιτούτων», προκάλεσε εὐμενέστατα σχόλια τῶν ἀσχοληθέντων μέ τὸ ζήτημα πανεπιστημιακῶν κύκλων καί ἱκανοποίησε ἰδιαιτέρως ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀντιλαμβάνονται ἀπὸ τώρα τὸ σοβαρώτατο ρόλο, πού ἀνέλαβε νά ἐκπληρώσῃ τὸ Κέντρο αὐτό.

»Τὸ γεγονός τῆς ἰδρύσεως τοῦ Κέντρου ἐπαναφέρει στήν δημοσιότητα μιὰ παλιά ἀπορία πού ἐξεφράσθη πολλές φορές, χωρὶς νά πάρῃ ἀπάντησιν: Γιατί στήν Ἑλλάδα δὲ δόθηκε τόσα χρόνια ἡ δέουσα προσοχὴ στό ζήτημα τῆς στατιστικῆς καί στήν ἐπιστημονικὴ μόρφωση στατιστικῶν ὑπαλλήλων; Καί ὅμως. Ἡ ἱστορία τῆς στατιστικῆς ἀρχίζει μέ τήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Στις πανάρχαιες χώρες, στήν Αἴγυπτο, στήν Κίνα, στή Ρώμη, ἡ στατιστικὴ ταυτιζόταν μέ τὴν ἀπογραφή τοῦ πληθυσμοῦ καί τὴν κίνησή του. Ἀπὸ τὸ 1500 περίπου ἀρχίζουν νά ἀποτελοῦν ἀντικείμενα στατιστικῆς, ὁ πληθυσμὸς, ὁ στρατός, τὰ οἰκονομικά, ἡ βιομηχανία, τὸ ἐμπόριο Μετὰ τὸ 1700, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μάρμπουργκ, στήν ἀρχή, καί ἔπειτα τῆς Γκότιγκεν, Γοδεφρείδος Achenwall ἔδωσε στή Στατιστικὴ πλήρη ἀνεξαρτησία καί καθώρισε ἀκριβέστερα τὰ ὅρια καί τὸ ἀντικείμενό της. Ἀπὸ τὸν Achenwall χρονολογεῖται ἡ νεώτερη στατιστικὴ γιατί ἐκεῖνος ὠνόμασε τὴν νέα ἐπιστήμη «Στατιστικὴ» κι ἔγινε ἰδρυτὴς σχολῆς. Γιά πολλὰ χρόνια κυριαρχοῦσε ἡ ἀντιληψὴ του. Τὴ θεωροῦσε ἐπιστήμη πού ἐπιδίδκει τὴν γνώση ἀξιοσημείωτων γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὸ Κράτος καί τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν, αὐτὰ τὰ ἴδια, τὸ ἔδαφος τῆς Στατιστικῆς.

»Ἄλλὰ εἶναι ἀναριθμητοὶ οἱ ὄρισμοὶ πού ἔχουν δοθῆ στὴ Στατιστικὴ. Ἄλλοι τὴν εἶπαν «ἐπιστήμη τῶν μέσων ὄρων» καί ἄλλοι «ἐπιστήμη τῶν μεγάλων ἀριθμῶν»... Στὴν Ἀμερική, ἀπὸ τὸ 1910, μέ τις ἐργασίες τοῦ Κίτσιν καί τοῦ Γκρούμ, ἐξεδηλώθη ἡ τάση γιὰ τὴν δημιουργία νέας οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, τῆς στατιστικῆς οἰκονομίας, γιὰ τὴν ἐξέταση «Ad posteriore» τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων ἐπὶ μόνῃς τῆς στατιστικῆς παρατηρήσεως καί τῆς τεχνικῆς ἐρεῦνης.

»Οἱ περίφημες οἰκονομικῆς ἐπιτροπὲς ἐρευνῶν τῶν Πανεπιστημίων τῆς Ἀμερικῆς καί Ἀγγλίας, τῶν Ἰνστιτούτων τῆς Σουηδίας, τῆς Γερμανίας καί κατόπιν τῆς Γαλλίας, γιὰ τις ἐρευνες ἐπάνω στήν οἰκονομικὴ ζωὴ κάθε χώρας, θεωροῦνται ἀπότοκοι τῶν ἀντιλήψεων τῶν Ἀμερικανῶν Κίτσιν καί Γκρούμ.

»Ἡ μικρὴ ἱστορία τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀρχίζει τὸ 1947, ὅταν ἡ Βιομηχανικὴ Σχολὴ περιέλαβε γιὰ πρώτη φορά μετὰ τῶν μαθημάτων τῆς τῆ Στατιστικῆς. Τὴν διδασκαλία τῆς εἶχαν ἀναλάβει ὁ κ. Εὐστάθιος Μαργαρίτης καί ὁ κ. Ἀνδρέας Σαουνάτσος, οἱ ὁποῖοι ἐδειξάν, μέ τὰ ἀποτελέσματα τῶν μεθόδων τους, τὴν ξεχωριστὴ ἀξία τοῦ μαθήματος. Ἔτσι ἀρχισε νά ἐπιβάλλεται μιὰ τέτοια ἐκπαιδευτικὴ ἐπέκτασις. Εἶναι εὐτύχημα ὅτι ἡ προσπάθεια περιβάλλεται μέ θερμὸ ἐνδιαφέρον ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καί ξένους εἰδικούς καί δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀμφιβολία ὅτι τώρα πιά θά ἐνισχυθῇ περισσότερο καί σοβαρώτερα.

»Στὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως θά γίνωνται δεκτοί, κατὰ σειρὰν προτιμήσεως, οἱ πτυχιούχοι τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως, οἱ στατιστικοὶ ὑπάλλη-

λοι του Κράτους, τῶν δημοσίων καὶ κοινοφελῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Κατόπιν θὰ ἐγγράφονται οἱ ἔχοντες περατώσει διειτεῖς σπουδές σὲ σχολές ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως, οἱ σπουδασταὶ ἀνωτάτων σχολῶν καὶ οἱ λοιποὶ ἐνδιαφερόμενοι, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀπολυτήριο γυμνασίου.

»Ἀξίζει κάθε ἔπαινος στὸν διευθυντὴ τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς κ. Παπαϊωάννου, ποὺ τὸν ἀκούσαμε κι ἀπὸ τὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, στὴν πρωτοχρονιάτικη ἐκπομπή γιὰ τὰ «Ἑλληνικὰ Νιάτα», νὰ εὐχεται: Οἱ νέοι «νὰ γίνουν καλύτεροί μας, διότι μόνον τότε τὸ παρὸν εἶναι καλύτερον τοῦ παρελθόντος καὶ μόνον τότε τὸ παρὸν εἶναι ἀξίον τοῦ μέλλοντος». Σήμερα, μὲ τὴν πρωτοβουλία του αὐτῆ, ἀνοίγεται στοὺς νέους τῆς Ἑλλάδος μιὰ νέα λεωφόρος γιὰ μόρφωση καὶ δράση: Ἡ ἑλληνικὴ λεωφόρος μιᾶς καινούργιας γιὰ μᾶς ἐπιστήμης, τῆς παμπάλαιης Στατιστικῆς...».

Δὲν παραλείπομεν νὰ σημειώσωμεν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἡμερησίου τύπου διὰ πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν Σχολήν. Οὕτω αἱ κρίσεις τῶν ἐφημερίδων διὰ τὰ πεπραγμένα τῆς ΑΣΒΣ ὑπῆρξαν ἐξ ἴσου ἐνθουσιώδεις· αἱ «Σπουδαί» εὐχαριστοῦν τὰς ἡμερησίας συναδέλφους διὰ τὴν προσοχὴν μὲ τὴν ὁποίαν παρακολουθοῦν τὴν ὁδὸν τῆς ΑΣΒΣ καὶ ἔχουν τὴν βεβαιότητα ὅτι πολὺ συχνὰ αὐτὴ θὰ διδῆ ἀφορμὴν εἰς δημοσίας ἐπιαινετικές διαπιστώσεις.

ΜΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ἡ Ἄνωτ. Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ἀποδίδουσα ἰδιόζυγον σημασίαν εἰς τὴν ἐνημέρωσίν της πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν σπουδαστῶν της καὶ τὴν στατιστικὴν ἔρευναν παντὸς στοιχείου ἀφορῶντος αὐτοῦς, ἀπευθύνει, τόσον εἰς τοὺς πρωτοετείς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς δευτεροετείς καὶ τριτοετείς σπουδαστάς, κατάλληλον ἐρωτηματολόγιον, ἀξιοῦσα κατὰ τὴν ἐγγραφήν των, τὴν παρ' αὐτῶν συμπλήρωσιν ἐιδικοῦ ἐντύπου: τοῦ «Δελτίου πληροφοριῶν». Τὸ δελτίον τοῦτο εἶναι διάφορον διὰ τοὺς πρωτοετείς ἀπὸ τὸ διὰ τοὺς τῶν δύο ἐπομένων ἐτῶν. Διὰ τοὺς πρωτοετείς περιλαμβάνει ἐν ὄλῳ 29 ἐιδικὰ ἐρωτήματα, ἐνῶ διὰ τοὺς τῶν ἄλλων ἐτῶν τὰ ἐιδικὰ ἐρωτήματα τοῦ δελτίου περιορίζονται εἰς 14.

Βάσει τῶν συγκεντρωθέντων δελτίων πληροφοριῶν κατηρτίσθησαν διάφοροι στατιστικοὶ πίνακες διὰ τὰ ἀκαδημαϊκὰ ἔτη 1947—48, 1948—49, 1949—50 καὶ 1950—51 τῶν πρωτοετῶν σπουδαστῶν. Διὰ τοὺς δευτεροετείς τὰ ἔτη ἐρέυνης εἶναι τὰ 1948—49, 1949—50 καὶ 1950—51. Διὰ δὲ τοὺς τριτοετείς ἡ ἔρευνα περιλαμβάνει τὰ ἔτη 1949—50 καὶ 1950—51.

Ἐκ τῶν πινάκων τούτων δημοσιεύομεν περαιτέρω τοὺς κυριωτέρους καὶ πλέον ἀντιπροσωπευτικοὺς τῆς κινήσεως τῶν πρωτοετῶν σπουδαστῶν καὶ τῶν διαφερόντων αὐτῶν. Τὸ «Δελτίον πληροφοριῶν διὰ τοὺς πρωτοετείς», βάσει τοῦ ὁποίου κατηρτίσθησαν οἱ πίνακες ο἗τοι, εἶναι τετρασέλιδον φύλλον, εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ ὁποίου ἐπικολλάται ἡ φωτογραφία τοῦ σπουδαστοῦ καὶ ἀναφέρονται τὰ στοιχεῖα τοῦ οἴου:

Ἄριθ. Μητρώου Σχολῆς, ἐπώνυμον, ὄνομα, πατρώνυμον, τόπος γεννήσεως, νομός, ἔτος γεννήσεως, ἀριθ. μητρώου δήμου ἢ κοινότητος, ἀριθμὸς καὶ χρονολογία πιστοποιητικοῦ τοῦ δήμου. Ἐπίσης, ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ χρονολογία τοῦ πτυχίου μέσης ἐκπαιδεύσεως, ὁ τίτλος τοῦ σχολείου ἐξ οὗ προέρχεται ὁ σπουδαστής, ὁ βαθμὸς του εἰς τὸ πτυχίον τοῦτο καὶ ἡ διαγωγή.

Διὰ τοῦ δελτίου καλεῖται ὁ σπουδαστὴς νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ κάτωθι ἐιδικὰ ἐρωτήματα:

1) Ἐχετε ἄλλην σχολικὴν μόρφωσιν καὶ ποίαν; ... 2) Εἴσθε ἐγγεγραμμένος εἰς ἄλλην Σχολὴν καὶ ποίαν; ... 3) Ποίας ξένας γλώσσας γνωρίζετε μετρίως; ... Καὶ ποίας λίαν καλῶς; ... 4) Γνωρίζετε γραφομηχανὴν; ... στενογραφίαν; ...

5) Πρὸ τῆς ἐγγραφῆς σας εἰς τὴν Σχολὴν ἔχετε ἐργασθῆ; ... Ποῦ; ... Ἐπὶ πόσον χρόνον; ... ποίαν ἐργασίαν ἐξετελεῖτε; ... 6) Ἐργάζεσθε σήμερον καὶ ποῦ; ... Ποίαν ἐργασίαν ἐκτελεῖτε; ... Πόσας καὶ ποίας ὥρας ἀπασχολεῖσθε; ... 7) Ἀνήκετε εἰς ἐπαγγελματικὸν Σωματεῖον καὶ ποῖον; ...

8) Ποία ἡ διεύθυνσις σας, (δόξ. ... συνοικία ... τηλεφ. ...) Μένετε παρὰ τὴν οἰκογενεῖα σας; ... παρὰ συγγενικὴ οἰκία ... μόνος; ... 9) Ποῖος ὁ κηδεμὼν σας νταῦθα; (ὀνοματεπώνυμον ... ἐπάγγελμα ... διεύθυνσις ..)

10) Ποία τὰ ἐπαγγελματικά σας ἐνδιαφέροντα; ... 11) Ἔχετε ἐπαγγελματικὴν δεξιότητα καὶ ποίαν; ... 12) Γενικῶς, ποία εἶναι ἡ κλίσις σας καὶ διατί τυχὸν δὲν τὴν ἠκολουθήσατε;

13) Σὰς ἐνδιαφερόντων αἱ Καλαὶ Τέχναι καὶ ποῖα; ... 14) Ἀρέσκεσθε εἰς τὴν Μουσικὴν; ... Παίζετε ὄργανον καὶ ποῖον; ... Ἄδετε; .. Ἀπαγγέλλετε; ... Σχεδιάζετε; ... 15) Σὰς ἐνδιαφέρει ὁ ἀθλητισμός; ... ὁ ἐκδρομισμός; ... 16) Εἰσθε μέλος σχετικοῦ σωματείου καὶ ποίου; ... 17) Ποία βιβλία καὶ περιοδικὰ προτιμᾶτε καὶ διατί;

18) Τί σὰς ἔπεισε νὰ ἐγγραφῆτε εἰς τὴν Σχολὴν; ... 19) Ποία μαθήματα τοῦ Προγράμματος ἰδιαιτέρως σὰς ἐνδιαφέρουν καὶ διατί; .. 20) Ὑπάρχουν μαθήματα ἐκτὸς τοῦ Προγράμματος τὰ ὅποια σὰς ἐνδιαφέρουν, καὶ διατί; ... 21) Γνωρίζετε ὅτι ἡ παρακολούθησις τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς εἶναι ὑποχρεωτικὴ; ... Ποίας καὶ πόσας ὥρας ὑπολογίζετε διὰ τὴν μελέτην σας;

22) Μετὰ τὸ πέρασ τῶν σπουδῶν σας, ποῦ σκοπεύετε νὰ ἐγκατασταθῆτε; ... Τί ἐπάγγελμα θὰ ἐξασκήσατε; ... Διατί δὲν θὰ ἐγκατασταθῆτε εἰς τὴν ἐπαρχίαν σας; ... Διατηρεῖτε δεσμοὺς μὲ τὴν γενέτειραν;

23) Ποίας κλάσεως εἰσθε; ... Ὑπηρετήσατε εἰς τὸν στρατόν; ... μὲ ποῖον βαθμὸν; ... εἰς ποῖον Σῶμα; ... Ὑπηρετήσατε τὴν Πατρίδα σας κατὰ τὰ ἔτη 1940—1944;

24) Ἐταξιδεύσατε εἰς τὸ ἔξωτερον; ... Πότε; ... Ποῦ; ... Ἐπὶ πόσον χρόνον; ... Τί σὰς ἔκαμε μεγαλυτέραν ἐντύπωσιν;

25) Ὁ πατὴρ σας ζῆ; ... Ἡ μήτηρ σας; .. Ποῖον ἐπάγγελμα ἐξασκᾷ ἢ ἐξήσκει ὁ πατὴρ σας; ... Ποῖον ἡ μήτηρ σας; ... 26) Ποῦ μένει ἡ οἰκογενεῖα σας; ... 27) Δώσατε τὰς διευθύνσεις δύο προσώπων, τὰ ὅποια σὰς γνωρίζουν (Ὄνοματεπώνυμα.. ἐπάγγελμα.. διεύθυνσις ...).

28) Κατενόησατε ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι νὰ δημιουργήσῃ ἰκανοὺς ἐπαγγελματίας, καλοὺς Ἕλληνας καὶ χρησίμους ἀνθρώπους; ... Ὑπόσχεσθε νὰ συνεργασθῆτε εἰς αὐτό;

29) Ἔχετε ἄλλο τι νὰ προσθέσητε, σχετιζόμενον μὲ τὴν ζωὴν σας, τὰς πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς σας ἀνησυχίας, τὰς φιλοδοξίας σας. Ἐμπιστευθῆτε το μὲ θάρρος καὶ εὐλικρίνεια. Εἴμεθα φίλοι σας.

Καὶ τὸ δελτίον τελειώνει μὲ τὰς ἀκολουθοῦσας συστάσεις τῆς Σχολῆς:

Δώσατε ἀκριβεῖς πληροφορίας. Τὸ παρὸν Δελτίον εἶναι ἀπολύτως ἐμπιστευτικόν. Σκοπὸς του εἶναι νὰ διευκολύνῃ τὴν Σχολὴν: α) νὰ γνωρίσῃ καλύτερον τοὺς σπουδαστὰς τῆς καὶ β) νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τὸν δυνατὸν ἀποτελεσματικώτερον τρόπον τὸ παιδαγωγικὸν τῆς ἔργον. Διατυπώσατε ἀπολύτως ἐλευθέρως τὰς σκέψεις σας. Πρέπει νὰ κατανοήσατε ὅτι ἡ Σχολὴ συζητεῖ καὶ δέχεται πᾶσαν ὀρθὴν ἀποψιν. Ὁ Διδάσκαλος δὲν παρέχει ἀπλῶς γνώσεις· εἶναι φίλος, σύμβουλος, καθοδηγητὴς καὶ συνεργάτης τοῦ σπουδαστοῦ. Ἀποβλέψατε μὲ ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Σχολὴν καὶ βοηθήσατέ τὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς. Ἡ συνεργασία καὶ ἡ ἀμοιβαία κατανόησις Διδασκάλου καὶ Σπουδαστοῦ εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς μορφωτικῆς προσπάθειάς μας. Ἀνακοινῶνατε ἐγγράφως καὶ ἐγκαίρως πᾶσαν μεταβολὴν τῶν ἀνω στοιχείων σας.

Εἰς τὰς ἐπομένους σελίδας, 156 ἕως 160, παρατίθενται οἱ στατιστικοὶ πίνακες, οἱ καταρτισθέντες βάσει τῶν ἀπαντήσεων τῶν πρωτοετῶν σπουδαστῶν τῶν τεσσάρων ἀκαδημαϊκῶν περιόδων, ἀπὸ τοῦ 1947 μέχρι τοῦ 1951.

	1947—1948		1948—1949		1949—1950		1950—1951	
	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.
1) <i>Ἀριθμὸς δηλωσάντων κατὰ φύλον</i>	258	21	134	15	135	20	191	17
2) <i>Τόπος γεννήσεως (Νομοὶ καὶ πόλεις)</i>								
Ἀττικῆς—Βοιωτίας	41	2	17	3	18	5	28	1
Φθιώτιδος—Φωκίδος	21		8	1	7		8	1
Αἰτωλίας—Ἀκαρνανίας	3		3		5		4	
Κεφαλληνίας	1							
Εὐβοίας	3		2		3		4	1
Ἀργολίδος—Κορινθίας	9	1	4	1	11	1	16	
Ἀχαΐας	5		1		2		7	
Ἠλείας	6	3	5		5		7	
Ἀρκαδίας	13	2	7	1	9		9	1
Λακωνίας	5	1	2		7		6	4
Μεσσηνίας	35	4	18	2	14	7	19	5
Λαρισῆς	2		1	1	3		8	
Τροιχάλων	9		1		2		2	
Ἄρτης					1		1	
Ἰωαννίνων	2		1		4		4	1
Πρεβέζης	1						1	
Θεσπρωτίας			1					
Ἐπτανήσος ἐν γένει	3		2		1		3	
Κοζάνης	4		1		2		1	
Φλωρίνης							1	
Θεσσαλονίκης	3		1					
Σερρών			1		1	1	1	
Δράμας	2		1					
Καβάλας	1				2		1	
Ροδόπης	4				1		2	
Ἐβρου	5							
Λέσβου	17		8		7		4	
Χίου	3		5			1		
Σάμου	1		1	1	1		4	
Κυκλάδων	2		1	1	4	1	2	
Χανίων	8	3	3	2	2		7	1
Ρεθύμνης	1	1	1				4	2
Ἡρακλείου	7		4		2		2	
Λασηθίου	7				3		6	
Ἀθῆναι	25	1	12	2	9	1	18	
Πειραιεύς	6		8		2		4	
Θεσσαλονίκη	1	1		1	1		3	
Δωδεκάνησος					3		1	
Ἐξωτερικὸν	1	1	1				3	
Μὴ δηλώσαντες	1	1	1			1		
3) <i>Ἔτος γεννήσεως</i>								
μέχρι τοῦ 1920	6	1	7	1	2		2	
» » 1921	1		1		1		2	
» » 1922	4	1	1		1		1	
» » 1923	7		2				2	
» » 1924	8	1	1		1		3	
» » 1925	21	1	2		4	1	13	1
» » 1926	55	9	13	3	3	2	3	
» » 1927	60	4	24	1	17	1	3	
» » 1928	58	3	31	1	30	2	8	
» » 1929	30		35	4	31	3	42	3
» » 1930	5		15	4	29	3	41	4
» » 1931	2		2	1	14	7	40	6
» » 1932					1	1	27	2
» » 1933		1					3	1
Μὴ δηλώσαντες	1				1		1	

'Ακαδημαϊκά Έτη

	1947—1948		1948—1949		1949—1950		1950—1951	
	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.
4) Κατανομή κατά βαθμούς απολυτηρίων μέσης εκπαίδευσως								
βαθμός 10 ἕως 10,5	3		6		2		2	
» 11 » 11,5	9	1	4		7	1	5	
» 12 » 12,5	24	1	14		13	3	24	2
» 13 » 13,5	39	4	19	4	23	5	36	1
» 14 » 14,5	48	1	22	3	26	2	39	5
» 15 » 15,5	40	3	15	2	16	2	20	2
» 16 » 16,5	32		9		9	1	15	2
» 17 » 17,5	5	4	3	1	6	1	7	2
» 18 » 18,5	24	3	20	3	3	1	7	1
» 19 » 19,5	15	4	5	2		1	5	
» 20						1		
Μη δηλώσαντες	19		17		30	2	31	2
5) Ειργάζοντο πρὸ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὴν ΑΣΒΣ								
εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν	34	5	12	1	21		24	1
εἰς ἀτομικὴν ἐργασίαν	58	4	28		26	1	47	1
εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις	45		26	1	23	1	26	
Μη δηλώσαντες	121	12	68	13	65	18	94	15
6) Ειργάζοντο μετὰ τὴν ἐγγραφὴν								
εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν	19	3	5	1	14		21	2
εἰς ἰδιωτικὴν ἐργασίαν	77	3	39		42	3	46	1
ἔξ αὐτῶν δέ :								
ὡς λογισταὶ	16		9	1	14	1	14	
ὡς ταμιακοὶ	4	1	4		1	1	3	
ὡς ἀποθηκάριοι	1				1			
ὡς ἐξωτερικοὶ ὑπάλληλοι	4						5	1
ὡς ἐργάται	3				2		2	
ὡς κοινὸι ὑπάλληλοι.	43	3	16		24		26	
ὡς δακτυλογράφοι	1				1		1	2
ὡς ἀστυνομικοὶ							2	
εἰς λοιπὰς ἐργασίας	17	1	7		10		9	
ἐργαζόμενοι 1—3 ὥρας	5		1		3		4	
» 4—5 »	14	2	5		3		6	
» 6 »	31	2	9		14		14	1
» 7 »	11		9	1	5	1	10	1
» 8 »	26		14		28	2	23	
» 9 »	8	1	3		2		6	
7) * Ἐν τῶν δηλωσάντων διαβιῶν :								
παρὰ τῇ οἰκογενεῖα των	110	12	54	8	57	12	67	7
εἰς συγγενικὰς οἰκίας	56	5	31	3	20	4	36	4
μόνοι	83	4	43	4	54	4	79	5
μη δηλώσαντες	9		6		4		9	1
8) Τὰ ἐπαγγελματικά των ἐνδιαφέροντα εἶνε :								
ἐπιχειρηματικά	119	7	51	1	47		54	2
δημοσιουπάλληλικά	14	1	9	1	7	3	11	1
ιδιωτικουπάλληλικά	4		2		3		17	4
μη σαφῶς ἐκδηλωμένα	121	13	72	13	78	17	109	10
9) * Ἡ κατὰ τὴν γνώμην των κλίσεις των εἶναι :								
ἐπιστημονικὴ	107	15	41	8	24	1	42	2
ἐπαγγελματικὴ	10	1	7		8	2	18	1
πρὸς τὰς καλὰς τέχνας	2	1		1		1	5	1
πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις	20		10		9		14	1
στρατιωτικὴ	7		4		9		5	
μη δηλώσαντες	112	4	72	6	85	16	107	12

Ἀκαδημαϊκά ἔτη

	1947—1948		1948—1949		1949—1950		1950—1951	
	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.	ἀρσ.	θηλ.
10) Δὲν ἠκολούθησαν τὴν κλί- σιν των διὰ λόγους :								
οἰκογενειακούς	12	1	6	1	1		10	
οἰκονομικούς	45	5	9	2	8		11	1
σωματικῆς κατασκευῆς	2		1		2		2	1
ἐλλειποῦς καταρτίσεως	13	1	4	2	4			
κοινωνικούς	1						1	
διαφόρους	9	7	4		4	1	13	1
11) Ἐκολούθησαν τὴν κλίσιν των	30	2	25		17	1	18	4
μὴ δηλώσαντες	146	5	85	10	99	18	136	10
12) Συναισθηματικαὶ κλίσεις καὶ κοινωνικὴ ζωὴ								
ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν λογοτεχνίαν	14		8	1	7	2	10	
» » ποιησιν	5		6	1	2		3	2
» » μουσικὴν	31	5	11	1	6	1	8	
» » ζωγραφικὴν	66	10	37	4	46	8	49	4
» » γλυπτικὴν	8		4	1	10		8	1
» » χαρακτικὴν			1					
» » τὸ θέατρον	2		2					
» » τὴν ἀρχιτεκτονικ.		1			1		3	
παίξουν βιολί	13	1	1		3		2	
» πιάνο	3	1		3	3	1	1	
» κιθάραν	13		6		6	1	5	
» μαντολίνο	11	4	5	1	2	2	5	
» ἀκορντεόν	5		3		2		4	1
» πνευστά	5		1		3		2	
» τραγουδοῦν	88	13	49	6	57	7	74	11
» ἀπαγγέλλουν	75	7	38	6	46	6	50	8
» σχεδιάζουν	44	6	26		41	9	43	5
ἐνδιαφέρονται διὰ τὸν ἀθλητισμὸν	225	20	106	10	114	12	166	9
ἀγαποῦν τὸν ἐκδρομισμὸν	240	20	122	12	122	16	177	15
μέλη σωματείου ποδοσφαιρικοῦ	23	1	7		12		27	
κλασικοῦ ἀθλητισμοῦ	3		2				3	
σκοπευτικοῦ			1		1			
κολυμβητικοῦ	5		1		2		1	
ὄρειβατικοῦ—φυσιολατρι- κοῦ—προσκοπικοῦ	11		4		3		10	
προτιμοῦν βιβλία καὶ περιοδικὰ								
ἐπιστημονικὰ	111	4	55	7	49	3	56	9
λογοτεχνικὰ	14	7	16	2	7	9	17	1
ἐπαγγελματικὰ	14	1	5		4	2	9	
ἐγκυκλοπαιδικὰ	74	5	27	1	26	5	49	6
διάφορα	15	4	10	5	16	1	20	
13) Παρωτρύνθησαν νὰ ἐγγρα- φοῦν εἰς τὴν ΑΣΒΣ								
λόγω ἀτομικῆς κλίσεως	10	1	3		16	3	7	1
ἐκτιμῶντες τὸ μέλλον τῆς Σχολῆς	27	3	19	1	20		26	2
λόγω τοῦ ἐπαγγελματικοῦ της χαρακτῆρος	166	15	58	7	50	8	96	10
λόγω τοῦ ἐπιστημονικοῦ της χα- ρακτῆρος	14		12	1	5	2	17	
ἐκ διαφόρων λόγων	17	1	21	2	14	3	20	1
διὰ λόγους ἐγκυκλοπαιδικῆς μορ- φώσεως	5		1		6	2	4	1
δὲν ἐδήλωσαν	19	1	20	4	24	2	21	2

'Ακαδημαϊκά Έτη

	1947—1948		1948—1949		1949—1950		1950—1951	
	άρσ.	θηλ.	άρσ.	θηλ.	άρσ.	θηλ.	άρσ.	θηλ.
14) Από τὰ μαθήματα τοῦ προγράμματος ἐνδιαφέρονται ἰδιαίτερώς διὰ τὰ :								
οἰκονομικά	19	3	11	3	13	5	31	2
ἐμπορικά	52	6	31	6	41	11	66	9
ἀνθρώπινου παράγοντος	10		9	1	5		14	
νομικά	3		6	3	7		10	
τεχνικά	39	1	16		17		6	
δὲν ἐδῆλωσαν	135	11	61	2	52	4	64	6
15) Τὸ ἐνδιαφέρον των ὀφείλεται εἰς :								
ἐπιθυμίαν ἐπαγ)τικῆς καταρτίσεως	82	2	34		21	4	20	1
ἀτομικὴν κλίσιν	5		2				2	
κοινωνικὰς ἀπαιτήσεις	2		1					
διαφόρους λόγους	4		2		1	1	3	
16) Ενδιαφέρονται ἐκτὸς τοῦ προ)ματος καὶ διὰ μαθήματα								
ἱστορίας	10	1	2	2	5		7	1
φιλοσοφικά	2				1		3	
λογοτεχνικά		1						
κοινωνικά	1	1	3				4	
17) Μετὰ τὰς σπουδὰς ὑπολογίζουσι νὰ ἐγκατασταθοῦν								
εἰς πόλιν	91	13	56	5	50	9	92	10
εἰς ἐπαρχίαν	40	1	18	1	20	4	36	1
εἰς τὸ ἐξωτερικόν	8		4		2		1	
δὲν ἔχουν ἀποφασίσει	44		24	5	25		18	2
δὲν ἐδῆλωσαν	75	7	32	4	38	7	44	4
18) Θὰ ἀσκήσουσι ἐπαγγέλματα								
ἐπιχειρηματικά	93	5	42	3	41		58	2
ὑπαλληλικά	36	5	34	3	20	6	55	5
δὲν ἔχουν ἀποφασίσει	44	2	23	3	26	2	17	1
δὲν ἐδῆλωσαν	85	9	35	6	48	12	61	9
19) Δὲν θὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν ἐπαρχίαν των								
λόγῳ ἐπιδιωκομένου ἐπαγγέλματος	45	3	25	6	23	1	33	3
λόγῳ κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων	6	2	4		5		7	1
διὰ λόγους οἰκογενειακοῦς	12	2	12		4		4	2
> > οἰκονομικοῦς	4							
20) Κατὰ τὴν ἐγγραφὴν των εἶχον ὑπηρετήσει εἰς τὸν στρατὸν								
Ἐπηρετήσαν κατὰ τὸ 1940—44	21		12		14		28	
	35		19		12		10	
21) Ἐχουν ταξιδεύσει εἰς τὸ ἐξωτερικόν								
προπολεμικῶς	7		4		5		4	
μεταπολεμικῶς	7				1		5	
εἰς τὴν Εὐρώπην	6		2		3		3	
> > Ἀσίαν	2		1		1		1	
> > Ἀφρικὴν	4				2		5	
22) Οἰκογενειακὴ κατάστασις τῶν σπουδαστῶν								
ξῆ ὁ πατὴρ των	210	17	109	14	114	20	165	16
ξῆ ἢ μήτηρ των	243	18	125	13	123	20	174	16
ὁ πατὴρ εἶνε (ἢ ἦτο) γεωργὸς—								
κτηματίας	72	1	40	4	35	5	55	4
ἐπαγγελματίας	92	5	41	2	52	7	77	9

'Ακαδημαϊκά Έτη	1947—1948		1948—1949		1949—1950		1950—1951	
	άρσ.	θηλ.	άρσ.	θηλ.	άρσ.	θηλ.	άρσ.	θηλ.
ὁ πατήρ εἶναι (ἢ ἦτο) ἐπιστήμων	7		2	5	6		8	1
ὑπάλληλος	53	12	28	3	25	6	39	3
στρατιωτικὸς	16	3	11	1	8		7	
ἐργάτης	9		8		3	1	4	
δὲν ἐδῆλωσαν	9		4		6	1	1	
ἡ μήτηρ ἀσκεῖ (ἢ ἦσκει) τὰ οἰκιακὰ	215	19	122	10	114	20	164	15
εἶναι (ἢ ἦτο) γεωργὸς—κτηματίας	3		1				1	
» » ἐπιστήμων	1						1	
» » ὑπάλληλος	5	1	1	1	1		4	
» » ἐπαγγελματίας	3		1		2		2	1
δὲν ἐδῆλωσαν	31	1	9	4	18		19	1
23) Νομὸς ἢ πόλις διαμονῆς τῆς οἰκογενείας τοῦ σπουδαστοῦ								
Νομὸς Ἀττικῆς—Βιωτίας	10		5		4	2	11	1
» Φθιώτιδος—Φωκίδος	15		6	1	7		9	
» Αἰτωλίας—Ἀκαρνανίας	2		2		3		3	
» Κεφαλληνίας	1							
» Εὐβοίας	2				1		2	1
» Ἀργολίδος—Κορινθίας	9	1	5		9	1	17	
» Ἀγαίας	8		2		1		1	
» Ἠλείας	4	1	5		5		7	
» Ζακύνθου	2							
» Ἀρκαδίας	10		8	1	4		9	1
» Λακωνίας	4		2		6	1	5	2
» Μεσσηνίας	23		13	2	12	5	14	5
» Λαρίσης	2			1			6	
» Τρικιάλων	7		1		2		1	
» Ἄρτης					1		1	
» Ἰωαννίνων	2				2		4	
» Πρεβέζης	1						1	
Ἐπτάνησος ἐν γένει	3		1		1		3	
Νομὸς Κοζάνης	3		1		2		1	
» Πέλλης	2							
» Καβάλας					2		1	
» Ροδόπης	2						1	
» Ἐβρου	2							
» Λέσβου	15		6		7		4	
» Χίου	3		5			1		
» Σάμου	1		1				2	
» Κυκλάδων	1				1	1	2	
» Χανίων	8	3	3	2	2		6	
» Ρεθύμνης	1	1	1				4	
» Ἡρακλείου	6		5		2		1	1
» Λασηθίου	6		12		3		6	
Ἀθῆναι	84	11	35	7	45	7	52	4
Πειραιεὺς	11		10		6	1	9	2
Θεσσαλονίκη			1		1		1	
Δωδεκάνησος					2		2	
Ἐξωτερικόν				1				
Δὲν ἐδῆλωσαν	8	4	4		4	1	5	

Ἡ ἀποδελτίωσις τῶν πληροφοριῶν καὶ σύνταξις τῶν στατιστικῶν πινάκων κατ' ἀντικείμενον ἐρωτήσεως, ὄχι μόνον διὰ τοὺς πρωτοετείς ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῶν δύο ἐπομένων τάξεων, ἐγένετο παρὰ τοῦ ὑπὸ τὸν κ. **Δημ. Κροντήρη** Μηχανογραφικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου. Ἡ λαμπρὰ αὕτη ἐργασία ἀφιερῶθη ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς εἰς τὸν κ. **Στρ. Παπαϊωάννου**, Διευθυντὴν τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.